

**SPORTNOTA
GEMEENTE BUNNIK
2009 – 2013**

eindversie 2 juni 2009

Inhoudsopgave

Inleiding		2
1	Analyse huidige situatie	3
1.1	Evaluatie sportbeleid Bunnik	3
1.2	Positionering beleidsveld sport	6
1.3	Relevante trends & ontwikkelingen	9
2	Van analyse naar beleid	12
2.1	Visie en speerpunten	12
2.2	Doelstellingen 2009 - 2012	12
3	Uitwerking per beleidsinstrument	14
3.1	Breedtesport	14
3.2	De fysieke pijler van ons sportbeleid: de sportaccommodaties	16
3.3	Subsidies en tarieven	19
4	Drie kernen sportbeleid	21
4.1	Huidig aanbod + benodigde impuls Bunnik	21
4.2	Huidig aanbod + benodigde impuls Odijk	22
4.3	Huidig aanbod + benodigde impuls Werkhoven	22
5	Rolverdeling Sportdriehoek	24
6	Beleidsvoornemens in één oogopslag	27
7	Financiën en planning	29
Bijlage 1	Overzicht eigendomssituatie sportaccommodaties Bunnik	
Bijlage 2	Regeling combinatiefuncties	
Bijlage 3	Beschikbare en gewenste capaciteit sportvelden	
Bijlage 4	Bezettingcijfers binnensport Bunnik	

Inleiding

De gemeente Bunnik bestaat uit drie kernen: Bunnik, Odijk en Werkhoven. Dit college heeft zich uitgesproken voor vitale en leefbare kernen. Voor de sport betekent dit: in elk van de drie kernen het huidige voorzieningenniveau op peil houden. De gemeente kent een rijk en divers club- en verenigingsleven. Daar moeten we zuinig op zijn!

Door de gemeenteraad van Bunnik is in de zomer van 2008 een motie aangenomen om een nieuwe sportnota op te stellen. Aanleiding voor de motie was een discussie van het gemeentebestuur met enkele lokale initiatiefnemers (sportverenigingen van het sportpark Tolhuislaan, onder regie van het Sportplatform Bunnik) over een door hen ingediend plan om tot herinrichting van sportpark Tolhuislaan te komen. Daarbij bleek dat het bestaande gemeentelijk sportbeleid onvoldoende handvatten biedt om het plan van de initiatiefgroep te toetsen. Voorliggende Sportnota bevat wel de benodigde uitgangspunten en kaders om een evenwichtige beoordeling mogelijk te maken.

En er is meer. Vanaf 1 augustus 2007 is het beheer en onderhoud van de gemeentelijke sportcomplexen, sporthal de Lindenhof en de gymzalen in Bunnik, Odijk en Werkhoven overgedragen aan de Stichting Sporthuis Bunnik. De gemeente heeft nog wel het eigendom en draagt verantwoordelijkheid voor het groot onderhoud. Inmiddels is er ook een Sportplatform. Dit orgaan, waarin veel sportverenigingen uit de gemeente participeren, is de lokale belangenbehartiger van de sport. Het Sportplatform heeft daarnaast een belangrijke rol gekregen op het gebied van de (uitvoering van het) breedtesportbeleid. Het is zaak tot een heldere afbakening van rollen en verantwoordelijkheden binnen deze zgn. *sportdriehoek* te komen om optimaal samen te werken. Deze nota doet daar richtinggevende uitspraken over.

Het gaat ons om het bevorderen van de sportdeelname in onze gemeente. Jong en oud hebben baat bij voldoende mogelijkheden om te bewegen. Wij voelen als gemeente de verantwoordelijkheid om te voorzien in een betaalbaar en aantrekkelijk sport- en beweegaanbod. *Op maat*, dat wil zeggen: passend bij de maat van onze gemeente. Die maat wordt bepaald door de behoeften van de inwoners, de ruimtelijke mogelijkheden en de financiële veerkracht van onze gemeente. Uitgangspunt van de nota is “sober en doelmatig”. Dit mede gelet op de beperkte financiële mogelijkheden van onze gemeente.

De gemeente bemoeit zich met sport om met de sport maatschappelijke doelstellingen te realiseren en te ondersteunen. In eerste instantie zijn de accommodaties van groot belang. Omdat nog niet alles op orde is, gaat ook deze nota nog grotendeels uit van accommodatiebeleid. Nu moet het nog. Het is echter niet de enige vorm van sportbeleid. Nadat de accommodaties op orde zijn, lijkt het ons inziens verstandig om verder te kijken naar andere vormen van beleid. Hierbij kan gedacht worden aan beleid dat meer aansluit bij individuele behoeften, waarbij dan meer ingezoomd kan worden op specifiekere doelgroepen.

In hoofdlijnen zijn onze voornemens als volgt aan te geven:

- de breedtesportimpuls een vervolg geven met zogenaamde “Combinatiefuncties”, mits hiervoor voldoende financiële middelen beschikbaar zijn;
- komen tot een consistente rolverdeling tussen Sporthuis, Sportplatform en de gemeente;
- verder doorgaan met privatisering van verenigingsaccommodaties;
- heldere kaders bieden van de gemeentelijke verantwoordelijkheid bij sportaccommodaties;
- het stimuleren van het gebruik van de sportaccommodaties;
- energielasten bij buitensportaccommodaties voor rekening van de gebruiker te laten komen;
- het tariefstelsel nader onderzoeken;
- het sportplatform faciliteren met een jaarlijkse bijdrage;
- gelet op de rol van de gemeente ambtelijke capaciteit beschikbaar stellen voor sport.

In hoofdstuk 6, “Beleidsvoornemens in één oogopslag”, worden deze punten verder geconcretiseerd.

1 Analyse huidige situatie

1.1 Evaluatie sportbeleid

“Een beleidsnota heeft slechts een beperkte houdbaarheid. Een termijn van 3 à 4 jaar is wel de uiterste houdbaarheidsperiode. Uiterlijk in 2009 dient de sportnota dan ook geëvalueerd en geactualiseerd te worden.” (Sportnota ‘Beter op eigen benen’, Bunnik 2005)

We beginnen deze nieuwe Sportnota met een terugblik op het afgelopen jaren gevoerde sportbeleid. Wat ging goed, op welke terreinen zijn we tekort geschoten, en welke verbeteringen zijn komende jaren gewenst?

Effectuering bezuinigingstaakstelling

Met de Sportnota ‘Beter op eigen benen’ is in 2005 de basis gelegd voor de ontwikkeling van het sportbeleid tot en met 2009. Onze ambities werden in belangrijke mate beïnvloed door een bezuinigingstaakstelling van € 200.000 die de gemeenteraad in 2004 in het kader van de ombuigingsoperatie ‘Bunnik verzet de bakens’ aan de sportsector had opgelegd.

De speerpunten van de sportnota uit 2005 lagen voor het grootste deel in lijn met de bezuinigingsopdracht:

- Het op afstand zetten van uitvoeringstaken
- De verzelfstandiging van de sportsector
- De versterking van de verenigingsstructuur
- De stimulering van de deelname aan sportactiviteiten

Om recht te doen aan de bezuinigingstaakstelling zette de raad vol in op een combinatie van de eerste twee speerpunten. Gesteund door krachtige initiatieven uit de Bunnikse samenleving kwam de stichting Sporthuis Bunnik, een verzelfstandigd accommodatiebedrijf, tot stand. Sinds 1 augustus 2007 beheert het Sporthuis de gemeentelijke sportaccommodaties. In een huur- en exploitatieovereenkomst hebben wij de beheers- en exploitatieafspraken formeel vastgelegd. Om een goede start van de verzelfstandiging mogelijk te maken heeft de Raad eind 2005 eenmalig een extra krediet beschikbaar gesteld voor het inlopen van achterstallig onderhoud. Aan extra middelen werd een bedrag van € 629.975 gevoteerd, nadat uit onderzoeken van BBN en Arcadis bleek dat de bestaande voorziening van € 416.915 bij lange na niet toereikend was.

Om praktische redenen hebben wij besloten de uitvoering van het achterstallig onderhoud aan het Sporthuis over te dragen. Sportpark Tolhuislaan en de Piet Keijzerzaal zijn daarvan vooralsnog uitgezonderd, vanwege de initiatieven voor herontwikkeling van het Sportpark Tolhuislaan en vanwege sloop van de Piet Keijzerzaal.

Wat betreft de andere twee speerpunten: deze kregen nog maar beperkt aandacht in de laatste Sportnota. Met behulp van tijdelijke impuls gelden van het ministerie van VWS ad € 159.000 hebben wij tot en met 2009 de mogelijkheid om ons breedtesportstimuleringsbeleid uit te voeren. Geheel in lijn met onze speerpunten richten we ons daarbij op verhoging sportdeelname en versterken van de verenigingen. Vanaf 2010 zijn in de gemeentebegroting geen middelen meer geraamd voor de uitvoering van het breedtesportstimuleringsbeleid. Van de oorspronkelijke inzet om de uitvoering van de verenigingsondersteuning en stimulering sportdeelname bij het Sporthuis neer te leggen werd afgeweken. Het Sportplatform Bunnik werd om pragmatische redenen met deze taken belast, omdat bij aanvang van de regeling Sporthuis Bunnik nog moest worden opgericht.

Conclusie

De twee speerpunten van ons huidige sportbeleid: op afstand zetten van uitvoeringstaken en verzelfstandiging sportsector, zijn uitgevoerd. Ook de andere twee speerpunten: versterking verenigingsstructuur en stimulering sportdeelname, zijn in uitvoering genomen. De continuïteit van dit onderdeel van ons beleid is mede afhankelijk van de ambities die we in deze nieuwe Sportnota formuleren.

De verwachting dat door de oprichting van het Sporthuis de € 200.000 per jaar binnengehaald zou kunnen worden, bleek slechts ten dele haalbaar. Op dit moment, begin 2009, is structureel € 64.400 op jaarbasis van de oorspronkelijke bezuinigingstaakstelling gerealiseerd. Voor het grootste deel werd deze bezuiniging inverdiend door te snijden in de gemeentelijke organisatie. Een relatief klein bestanddeel werd binnengehaald door gebruikmaking van synergievoordelen in de exploitatie van het Sporthuis. De sportverenigingen in Bunnik ondervonden geen directe gevolgen van deze taakstelling.¹ Dit in tegenstelling tot de Bibliotheek en de Muziekschool, die als gevolg van de ombuigingsoperatie gekort werden op hun subsidies. Bij de vaststelling van de begroting 2007 is de taakstelling van 2 ton losgelaten. Daarbij is afgesproken om uitsluitend de reële ombuiging in de begroting op te nemen.

Het ontbreken van een integraal sportbeleid

Hoewel er vanuit de sport tal van raakvlakken zijn met andere beleidsterreinen is voor de buitenwereld (nog) niet zichtbaar waar die raakvlakken in Bunnik liggen. In de Sportnota 2005 werden al beperkt doorkijkjes geboden door te refereren aan het 'drie kernen beleid', de Welzijnswet en de WMO. De laatste jaren hebben wij in diverse gemeentelijke beleidsnota's aandacht gegeven aan de functie en betekenis van sport.²

De mogelijkheden voor het leggen van dwarsverbanden tussen de diverse beleidsterreinen, waaronder sport, benutten wij nog onvoldoende. Voor het uitzetten van de lijnen voor het toekomstig sportbeleid is het nodig dat we ons realiseren dat sport een belangrijke bijdrage kan leveren aan het bereiken van doelstellingen in aanverwante beleidsterreinen. Zeker in een relatief kleine gemeenschap zoals Bunnik is een appèl op de sportsector gerechtvaardigd.

Drie kernen, één gemeente

Het drie kernen beleid is essentieel voor het behoud van de leefbaarheid en de vitaliteit van de dorpskernen. In het huidige sportbeleid praktiseren we dat door de (accommodatie-) voorwaarden te scheppen om in elke kern sport te beoefenen en tenminste het huidige aanbod te handhaven. Door die diversiteit zien we in de drie kernen verschillen in attitude, inzet en betrokkenheid op het sportbeleid van de gemeente. De mate van zelfwerkzaamheid is zo'n kenmerkend verschil tussen enerzijds de verenigingen in de kern Bunnik en anderzijds Odiijk en Werkhoven. De verenigingen in de laatste twee kernen leggen een grotere slagvaardigheid aan de dag en tonen een meer pro-actieve opstelling dan de sportverenigingen in de kern Bunnik. Deze verschillen veroorzaken inconsistenties bij de uitvoering van het sportbeleid.

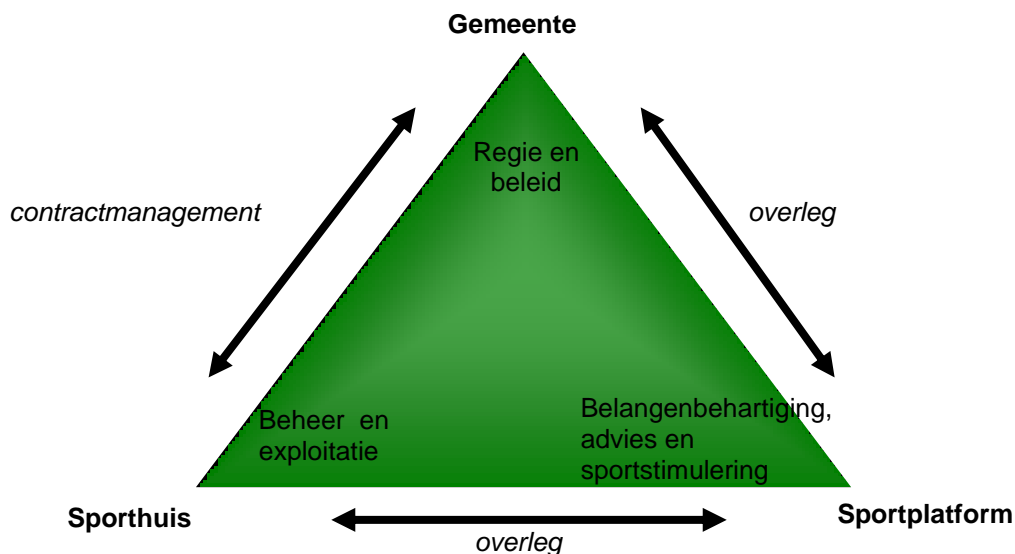
Het functioneren van de sportdriehoek

Gemeente, Sporthuis en Sportplatform zijn de drie partijen die in Bunnik de zogenaamde *sportdriehoek* vormen. In december 2006 werd een intentieverklaring tot samenwerking tussen deze drie partijen gesloten. Medio 2007 heeft de gemeente huur- en exploitatie-overeenkomsten met het Sporthuis gesloten, gevolgd door een "Verklaring tot verdere samenwerking" in het voorjaar van 2008. Ieder van deze partijen kreeg in die periode een eigen taak en verantwoordelijkheid. De gemeente wierp zich op als regievoerder en beleidsontwikkelaar; het Sporthuis als beleidsuitvoerder en opdrachtnemer voor de uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid; het Sportplatform als belangenbehartiger/adviseur. Gedrieën zijn zij verantwoordelijk voor een goed sportklimaat in Bunnik.

¹ Qua bestedingsniveau op sportgebied ligt de gemeente Bunnik iets onder het landelijk gemiddelde: per inwoner wordt € 3 minder aan sport besteed dan in de rest van Nederland.

(Bron: Benchmark 2003 onder gemeenten door het vaktijdschrift 'Sport Bestuur & Management')

² Zie verderop in hoofdstuk 1.2

Voorwaarden voor een beter functioneren van deze driehoek komende jaren zijn:

- Heldere en consistente afbakening van rollen, taken en verantwoordelijkheden
- Open communicatie en geregeld overleg

In de huidige praktijk worden die voorwaarden onvoldoende vervuld:

- In de rol van het Sportplatform is 'vervuiling' opgetreden omdat zij naast haar core-business van belangenbehartiging en advisering ook uitvoerende taken op zich heeft genomen. De al beperkt voorhanden uitvoeringscapaciteit is daardoor versnipperd geraakt. Synergievoordelen die behaald kunnen worden door binnen het Sporthuis uitvoering van sportstimulering en exploitatie & beheer van sportaccommodaties aan elkaar te koppelen, worden niet bereikt.
- De gemeente kon onvoldoende zijn rol oppakken van regievoerder. Door het effectueren van de bezuinigingstaakstelling zijn de beleids- en uitvoeringsafdeling onderbezet geraakt.

Het optimaliseren van het sportklimaat in Bunnik is de komende jaren één van onze opgaven. Daarom zullen we werken aan een betere balans binnen de sportdriehoek.³

De beleidsinstrumenten tarieven en subsidies kunnen beter worden benut

De gemeente Bunnik heeft met de exploitatieovereenkomst voor het Sporthuis en het daaraan gekoppelde budget van € 588.044 in principe een adequaat sturingsinstrument in handen om tot een zo goed mogelijke beschikbaarstelling van de gemeentelijke sportaccommodaties te komen. Dat instrument zal zich de komende jaren – we zijn amper 2 jaar op weg - nog verder moeten ontwikkelen in termen van maatschappelijk rendement en spreiding over en bereik van de diverse gebruikersgroepen. Richting sportverenigingen biedt het instrument sportsubsidies slechts beperkte mogelijkheden.

In 1991 heeft de laatste aanpassing van het systeem van de sporttarieven plaatsgevonden. De toen geformuleerde uitgangspunten en berekeningsgrondslagen zijn nog steeds van toepassing. De uitvoering van de regeling laat echter te wensen over. Wij zien kansen om via het tarieven- en subsidiestelsel gewenste ontwikkelingen in de Bunnikse sport te stimuleren of te belonen.

³ Zie hoofdstuk 5

De eigendoms- en beheersverhoudingen zijn niet eenduidig

Binnen de verschillende takken van sport is de eigendom van de accommodaties anders geregeld⁴. Deze situatie is in de loop der jaren zo gegroeid. Daardoor zien we verschillen in onderhoudsverplichtingen en gemeentelijke bijdragen. We treffen dat aan bij:

- Trainingsveldverlichtingen
- Oefenkooien
- Kleedkamers
- Sporthal de Tol
- Kunstgrastennisbanen
- Locatie voor de Veldruiters

Het ontbreken van eenduidige eigendoms- en beheersverhoudingen maakt het voor de gemeente lastig een transparant en consistent beleid te voeren. Het is daarom zaak dat we helderheid verschaffen over onze verantwoordelijkheid bij het stichten en in stand houden van accommodaties.

1.2 Positionering beleidsveld sport

De gemeente Bunnik heeft op diverse niveaus partners die invloed uitoefenen op haar sportbeleid. Extern door partners als de Rijksoverheid, de provincie Utrecht en direct omliggende gemeentes als Houten, Zeist, Utrecht en Driebergen. Intern door andere beleidsvelden, zoals jeugd, ruimtelijke ordening, onderwijs en gezondheidszorg.

Rijksoverheid

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft – met name in opdracht van de laatste twee kabinetten – haar beleidsinspanningen op het terrein van sport en bewegen geïntensiveerd. Met dat beleid wil VWS de lokale sportinfrastructuur versterken en sport een volwaardige plaats geven binnen het gemeentelijk beleid. VWS wil naar verbreding van het sportbeleid door een integrale aanpak met andere beleidsterreinen en een vroegtijdige betrokkenheid van ‘het veld’. Beleidsbepalers op verwante beleidsterreinen als onderwijs, welzijn en ruimte worden geacht *sportinclusief* te denken bij het ontwikkelen van beleid.

In de nota ‘Tijd voor Sport’ (2005) en het uitvoeringsprogramma ‘Samen voor sport’ (2006) is de basis gelegd voor een landelijk sportbeleid met een nieuw elan. In een aantal beleids- en koersbrieven geeft de rijksoverheid vervolgens een verdere invulling aan haar voornemens. Het meest expliciet is de beleidsbrief van oktober 2007: ‘De kracht van sport’. Het kabinet zet daarin in op het benutten van de kracht van de sport en het optimaliseren van de maatschappelijke functie van de sportsector. Die kracht schuilt vooral in het vermogen van de sport om mensen te binden, een aantrekkelijke leef- en leeromgeving voor de jeugd te creëren en mensen te stimuleren tot een gezonde en actieve leefstijl. Het kabinet investeert vanaf 2009 structureel € 20 miljoen extra in de sport en vraagt lokale overheden ook om te investeren in versterking van de sportverenigingen en door het voeren van een actief sport- en beweegbeleid. Als ‘hard’ doel formuleert het kabinet dat ‘10% van de sportverenigingen zodanig sterk zijn dat zij niet alleen in staat zijn de eigen leden te bedienen, maar zich ook richten op het onderwijs, de naschoolse opvang, de wijk en/of de vaak kwetsbare doelgroepen die minder vaak aan sport deelnemen’. Het kabinet wil dat doel mogelijk maken door de inzet van zogenaamde ‘*combinatiefuncties*’: functies waarbij professionals in sport, cultuur en onderwijs (brede scholen) werkzaam zijn.⁵

De beleidsvoornemens van de Rijksoverheid spreken ons aan. Het appèl dat de Rijksoverheid doet om meer sportinclusief te denken en te handelen, de sportverenigingen te versterken en een actief sport- en beweegbeleid te voeren nemen wij graag over. Wij zullen scherp zijn op het binnenhalen van impuls gelden om zodoende uitvoering te kunnen geven aan het sportbeleid, hoewel we ons realiseren dat onze financiële situatie terughoudendheid

⁴ Zie bijlage 1.

⁵ Nadere uitwerking volgt in het volgende hoofdstuk.

vereist wanneer de Rijksoverheid de eis van gemeentelijke cofinanciering stelt.

Provincie Utrecht

Met het programma 'Utrecht in beweging' wil de provincie een bijdrage leveren aan o.a. het versterken van de samenwerking tussen buurt, onderwijs en sport, het versterken van de sportinfrastructuur en het stimuleren van sportdeelname voor specifieke doelgroepen. De provincie stelt tot 2011 door middel van de 'Tijdelijke Regeling Sportstimulering' een bedrag van € 3 miljoen beschikbaar. Daarnaast subsidieert de provincie de ook in onze gemeente actieve Sport Service Midden Nederland. (SSMN) Deze laatste organisatie ondersteunt ook het Sportplatform Bunnik bij de uitvoering van de Breedtesportimpuls.

De buurgemeenten

Op accommodatiegebied voorzien de centrumgemeenten en andere omliggende gemeenten in een aantal lacunes, onder andere door grotere en betere zwemvoorzieningen, en door het faciliteren van een aantal sporten die in Bunnik niet voorkomen, o.a. basketbal, atletiek, honk- en softball en hockey. De centrumgemeenten hebben in het verleden hiervoor van het Rijk extra gelden ontvangen. Bunnik heeft daartegenover de inwoners van de buurgemeenten geen regionale voorzieningen te bieden. Gezien onze financiële situatie kunnen en willen wij geen bijdrage leveren aan een op regionale leest geschoeid sportaccommodatiebeleid. We kiezen bewust voor het in stand houden van een beperkt pakket basisvoorzieningen per kern. Voor de niet in Bunnik aanwezige sporten kunnen de inwoners redelijk gemakkelijk uitwijken naar de buurgemeenten.

Tussen uitvoeringsorganisaties - zoals het Sporthuis - en belangenbehartigers - zoals het Sportplatform - zijn er op regionaal niveau mogelijkheden tot kennisuitwisseling.

Sport in relatie tot andere beleidssectoren

De eerste voorzichtige stappen naar een integrale beleidsontwikkeling zijn gezet. Sport is geen blinde vlek meer op de beleidskaart van Bunnik. In de beleidssectoren Ruimtelijke Ordening, Jeugd en Zorg hebben we de laatste jaren dwarsverbanden gelegd. Voor Onderwijs en Maatschappelijke Ondersteuning zien we nog kansen.

Toekomstvisie Bunnik

De 'Toekomstvisie Bunnik' definieert het ambitieniveau tot 2020 door het benoemen van de volgende kwaliteitspijlers:

- Sterkere identiteit
- Meer beeldkwaliteit en kwaliteit openbare ruimte
- Duurzaam Bunnik
- Leefbaarheid
- Sociale samenhang

Deze pijlers vormen het uitgangspunt voor elke te nemen beleidsbeslissing in de komende 20 jaar. Vertalen we deze kwaliteitspijlers naar de sportsector, dan betekent een sterkere identiteit dat we de bestaande identiteitsdragers, waaronder de sportverenigingen, willen versterken en tegelijkertijd recht willen doen aan de specifieke sociale karakteristieken van de kernen. Bij het stimuleren van de leefbaarheid liggen ook nadrukkelijke dwarsverbanden naar de sportsector. Het pleidooi voor voldoende mogelijkheid voor maatschappelijke deelname, ontspanning, ontplooiing en ontmoeting is goed besteed aan de sportverenigingen in onze kernen. Wat dat betreft sluit daar de 5^e pijler (sociale samenhang) goed bij aan: met elkaar wonen en leven wordt aantrekkelijker als je dingen met elkaar kunt ondernemen. De sportvereniging is zo'n plaats waar je elkaar wekelijks treft om te trainen, wedstrijden te spelen of vrijwilligerswerk te verrichten.

De toekomstvisie stelt dat verenigingen in toenemende mate dragers zijn van de sociale cohesie, nu de rol van de kerken is teruggelopen. Tegelijkertijd wordt gesteld dat sociale en recreatieve voorzieningen zichzelf moeten zien te redden, omdat de financiële steun van de overheid afneemt. Vertaald naar gemeentelijk beleid betekent dit dat we keuzes moeten maken. Niet alle voorzieningen kunnen we in gelijke mate ondersteunen. Maar voorzieningen zijn geen doel maar een middel. Wij willen partijen steunen die deze maatschappelijk relevante doelen realiseren, bijvoorbeeld sociale cohesie. Basisvoorzieningen voor jeugd en

ouderen vinden wij in dat kader in ieder geval heel belangrijk. Verenigingen zullen meer hun eigen broek moeten ophouden. Voorts ligt clusteren van voorzieningen voor de hand.

Structuurplan

Het structuurplan gemeente Bunnik 2007-2015 vraagt aandacht voor een evenwichtige leeftijdsopbouw. Zonder verjonging zal de gemeente sterk vergrijzen, waardoor de levensvatbaarheid van voorzieningen voor jongeren in de kernen onder druk komt te staan. Alleen met woningbouw, o.a. voor gezinnen met kinderen, zijn de kansen op het behoud van voorzieningen op kernniveau te vergroten. Basisscholen en sportvoorzieningen worden als belangrijke bindende factoren in de kernen aangemerkt. Zij zullen minder makkelijk uit de kernen verdwijnen dan winkels. De plannen om in Odijk West een woningbouwlocatie met ca. 1.000 woningen te ontwikkelen kunnen de leeftijdsopbouw substantieel; beïnvloeden. De feitelijke realisatie start pas in 2012 en de plannen vinden hun voltooiing in 2022. Per jaar zal de woningvoorraad met 100 woningen toenemen. Dit zal dat ongetwijfeld consequenties hebben voor de bezetting van sporthal de Lindenhof en sportpark de Singeldreef. Gelet op de looptijd van de woningbouwproductie willen we daar nu niet op anticiperen.

Groenstructuurplan

Het groenstructuurplan streeft naar behoud en versterking van de relatie tussen landelijk en stedelijk gebied. Belangrijkste stelling in het groenstructuurplan, met een tijdshorizon van 2005 – 2015, is dat groen het lokale klimaat verbetert. Het verbetert niet alleen de kwaliteit van de openbare ruimte, maar het heeft ook een functie voor sportbeoefening en spelactiviteiten. Het spreekt voor zich dat de drie sportparken in Bunnik die tweeledige functie vervullen. Het ene sportpark overigens meer dan het andere. Sportpark Tolhuislaan ligt tussen twee ecologische zones (langs de Kromme rij en de ecologische hoofdstructuur loop door het groene gebied tussen het sportpark en Zeist) en zal altijd de invloed ondervinden van de toekomstige ecologische ontwikkelingen van het gebied dat de golfbaan, het Whetstein Pfisterpark en het landgoed Niënhof omvat. Het sportpark Singelpark in Odijk heeft een beperkte openbare functie: in feite is het park alleen geschikt voor sportgebruik. Het sportpark Hoog Weerdenburg in Werkhoven daarentegen heeft weer een meer publieke functie; naast voetbal en tennis zijn in het park ook wandelpaden opgenomen. Daarnaast blijven wij alert op het behoud van algemeen toegankelijke, kleinschalige sport- en spelvoorzieningen op buurt- en wijkniveau (trapveldjes, speelplekken, speellandschappen). Deze vergroten niet alleen de aantrekkelijkheid van het wonen, maar zorgen ook voor een verruiming van het scala aan sport- en bewegingsmogelijkheden.

Gezondheidsnota 2009-2012

In deze nota wordt een relatie gelegd met overgewicht, fitheid en beweging. De nota geeft de kaders aan voor de invulling van het gezondheidsbeleid in de komende vier jaar. Belangrijkste doel is het verbeteren van de volksgezondheid in Bunnik en het verkleinen van gezondheidsverschillen binnen de bevolking. Voor het bereiken van dit doel is het wenselijk dat alle relevante (beleids-)sectoren (jeugdbeleid, sport, ruimtelijke ordening, openbare ruimte, milieu, werk en inkomen, sociaal beleid, openbare orde en veiligheid, en onderwijs) bij het bevorderen van gezondheid worden betrokken. De nota doet een appèl op de sportsector bij het bestrijden van ongezond gewicht bij volwassenen en senioren en zet in op valpreventie voor ouderen. Het bereiken van een gezond gewicht kan succesvol gerealiseerd worden door het accent te leggen op het stimuleren van beweging. Dit kan door het verbeteren van informatie over het sportaanbod, de inrichting van de openbare ruimte hiervoor geschikt te maken en de sport- en welzijnssector hierbij te betrekken

De nota stelt daarbij de volgende 'harde' doelen:

- Het percentage volwassenen dat te weinig beweegt wordt teruggebracht van 65% naar tenminste 60%.
- Het percentage 65-74 jarigen dat niet aan de beweegnorm voldoet wordt teruggebracht van 28% naar minstens 23% en het percentage 75-plussers dat niet aan de norm voldoet van 44% naar minstens 39%.
- Door de inzet op het stimuleren van beweging willen we ervoor zorgen dat het percentage volwassenen met een ongezond gewicht op zijn minst gelijk blijft.

Integraal jeugdbeleid

Het jeugdbeleid heeft een aantal duidelijke raakvlakken met het sportbeleid. Het leven van kinderen en jongeren speelt zich op verschillende plaatsen af, zoals thuis, school, kinderopvang, sportvereniging en buiten, in de buurt. Integraal jeugdbeleid legt verbindingen tussen deze verschillende domeinen. Gemeenten hebben van de Rijksoverheid de regie gekregen over de jeugd van 0-23 jaar. In de nota Integraal Jeugdbeleid stellen wij het creëren van een prettige, veilige, gezonde en leerzame leefomgeving voor jongeren centraal. Alcoholgebruik en bestrijding van ongezond gewicht (over- of ondergewicht) zijn belangrijke aandachtspunten in relatie tot sport- en bewegingsbevordering. Gelukkig zijn al veel jongeren lid van een sportvereniging, meer dan ten opzichte van andere gemeenten in de regio. De behoefte aan speelruimtebeleid is met het verschijnen van deze nota manifester geworden. Hoewel Bunnik landelijk goed scoort op het gebied van speelvriendelijkheid bestaat bij de wat oudere Bunnikse jongeren in de leeftijdscategorie vanaf 12 jaar behoefte aan aantrekkelijke speel- en bewegingsmogelijkheden.

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Deze wet is relatief jong: hij werd van kracht 1 januari 2007. De WMO beoogt vooral de participatie van alle burgers aan de samenleving te stimuleren. De WMO kent negen prestatievelden, waarop gemeenten – in samenwerking met burgers, instellingen en verenigingsleven - beleid moeten ontwikkelen. In 2007 hebben wij het Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning opgesteld en daarmee de kaders voor het WMO-Beleid in de komende jaren vastgelegd. De focus is gericht op zorg, welzijn en wonen. Sinds eind 2007 kent Bunnik ook een Wmo-raad die het college adviseert op het gebied van de WMO. In het kader van de sport is het van belang dat ook de sportelementen die vallen onder de WMO voldoende tot hun recht komen.

Conclusie

Het stimuleren van deelname aan sport en het scheppen en bevorderen van mogelijkheden om te sporten zien we als primaire doelstelling van het gemeentelijk sportbeleid. Maar bij die primaire doelstelling blijft het niet: sport levert in onze visie ook een bijdrage aan het bereiken van andere beleidsdoelen. Wij willen sport dan ook inzetten om te bewerkstelligen dat inwoners van Bunnik gezond blijven en er graag willen (blijven) wonen. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende beleidssectoren om sport een actieve bijdrage te laten leveren aan deze doelstellingen. Een integrale aanpak en een vroegtijdige betrokkenheid van het veld is daarbij noodzakelijk.

1.3 Relevante trends en ontwikkelingen

Naast een terugblik op het huidige sportbeleid en de positionering van het beleidsveld sport binnen de gemeente, is het van belang te weten welke trends en ontwikkelingen momenteel spelen in en rond de sport. Wat is de te verwachten invloed van een aantal actuele ontwikkelingen voor de toekomst van de sport in de gemeente Bunnik?

De impact van de recessie

De effecten van de kredietcrisis beginnen zich langzamerhand af te tekenen op lokaal niveau. Het verlies van koopkracht zal ook gevolgen hebben voor de keuzes die burgers maken op het vlak van vrijetijdsbesteding. Een tweeledige ontwikkeling tekent zich af: enerzijds zullen mensen hun geld liever besteden aan activiteiten dichtbij huis (zoals sport), in plaats van aan dure consumptiegoederen en/of verre reizen. Dit biedt kansen voor sportverenigingen. Anderzijds zal de bandbreedte die in veel gezinnen met jonge kinderen is ontstaan noodgedwongen smaller worden. Met andere woorden: niet lid zijn van twee of drie clubs, maar kiezen voor of voetbal, of En voor volwassenen wordt het financieel aantrekkelijker om lid te worden van een sportvereniging, in plaats van het veel prijziger abonnement bij een fitnesscentrum. Zeker als er straks meer werklozen zullen komen. Sportclubs zouden zelfs een rol kunnen vervullen bij de re-integratie van werklozen. Ook hier liggen dus kansen voor verenigingen, mits het sportaanbod op peil blijft en de sociale functie van de club goed onderhouden wordt. Naast een eventuele netto terugloop van de sportdeelname gemeentebreed – met de kansen die dit voor individuele sportverenigingen biedt - is er een mogelijk nadelig effect op de financiële huishouding van sportverenigingen. Het aantal lokale

sponsors zal teruglopen. Zeker binnen het midden- en kleinbedrijf – de categorie waar lokale sportclubs het primair van moeten hebben – zal de bestedingsruimte voor sportsponsoring komende jaren achteruit gaan. Aan de ene kant kunnen clubs met creatieve initiatieven trachten hun sponsors te behouden. Aan de andere kant is het ook verstandig als verenigingen zorg dragen voor een gezonde, met eigen middelen onderbouwde meerjarenbegroting. Zelfwerkzaamheid en ondernemerschap zijn kwaliteiten die een teruggang van middelen kunnen helpen opvangen.⁶

Demografische ontwikkelingen

De verwachte bevolkingsgroei in de gemeente Bunnik is gering, en zal niet leiden tot een sterke groei van de ledentallen van de Bunnikse sportverenigingen. Bij een eventuele uitbreiding van de woningbouw in Odijk dienen verenigingen te anticiperen op een lichte groei in het jeugdsegment. Overigens zal het effect maar kortstondig zijn, want na 2012 zet een lichte daling in van het aantal jeugdigen tot en met 18 jaar, ook in Bunnik.

De veranderende samenstelling van de bevolking biedt zeker kansen voor sportverenigingen. Onze verwachting is echter dat de meeste Bunnikse verenigingen zich primair zullen blijven richten op de jeugd en de groep 18 – 35 jarigen. De oudere sporter (de 50+ er) vindt ondertussen zijn/haar weg via het anders georganiseerde circuit. De demografische ontwikkelingen in Bunnik hebben vooralsnog geen grote gevolgen voor de beschikbare capaciteit aan sportaccommodaties.

Regionale verstedelijking

De regio Utrecht wordt steeds meer een voorportaal van de Randstad. Dit heeft positieve effecten op de economie, maar legt ook meer druk op de aanwezige groene ruimte. Hoewel er binnen de gemeente Bunnik geen sprake is van gebrek aan sportruimte is het wel zaak om zuinig daarop te zijn. Het eventueel afstoten van velden of sportparken dient verantwoord plaats te vinden. Dit speelt in Bunnik bij de herinrichting van sportpark Tolhuislaan, temeer daar dit in een ecologisch waardevol gebied ligt.

De ontwikkeling van de sportmarkt

Sportverenigingen zijn sociale structuren, waar groepsbinding, gezamenlijke waarden en normen, zelfwerkzaamheid, integratie en participatie een belangrijke rol spelen. Zij worden dan ook als belangrijke uitvoeringpartners gezien om te komen tot het realiseren van onze maatschappelijke doelen. Sportverenigingen zijn inmiddels niet meer de enige sportaanbieders. Ook commerciële instellingen, scholen en BSO's, welzijnsinstellingen en zelforganisaties leveren met hun sportaanbod een bijdrage aan de realisatie van die doelen. Het keuzepalet voor de burger is dus groter. Tussen de sportaanbieders is sprake van een scherpere concurrentie. Verdringingseffecten dreigen. De recente 'Rapportage Sport' van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP, 2008) laat zien dat de verenigingssport terrein blijft verliezen op het sterk groeiende commerciële sportaanbod. In 2007 was 47% van de sporters en 34% van de Nederlandse bevolking lid van een sportvereniging. In 2003 was dit nog 49% resp. 35%. Mensen kiezen voor bijvoorbeeld fitness vanwege de kwaliteit van de voorzieningen, de optimale bereikbaarheid en de individuele aandacht.

In Bunnik zal het minder vaart lopen met de teruggang van het verenigingsleven, omdat kleinere gemeenschappen over het algemeen een hechter en duurzaam verenigingsleven kennen. Het vraagt wel onze voortdurende aandacht om het sportaanbod binnen de Bunnikse verenigingen goed op peil te houden, zeker vanwege de inmiddels ontstane recessie.

Professionalisering in de sport

Sinds een jaar of tien bestaat een ontwikkeling naar meer betaalde krachten in de sport; technisch kader (trainers) was al ten dele betaald – met name op (sub)topniveau -, maar langzamerhand worden ook op organisatorisch niveau vrijwilligers ondersteund door professionals. Verenigingsmanagers, bewegingsconsulenten en combinatiefunctionarissen doen steeds vaker hun intrede binnen en rondom sportverenigingen. Ter ondersteuning van het vrijwillig kader en om een brede ontwikkelingsimpuls te geven aan clubs. In 2006 bedroeg de werkgelegenheid in de sport landelijk 25.100 fte, ten opzichte van 23.300 fte in 2003 (een

⁶ Bronnen: diverse recente artikelen in landelijke dagbladen, vaktijdschriften en op 'www.sportknowhow.nl'.

stijging van 8%). Daar staan nog steeds circa 1,5 miljoen vrijwilligers tegenover. Vooral nog zien we in Bunnik nog geen indicaties voor professionalisering op verenigingsniveau

Accommodatieontwikkelingen

Op technisch gebied blijven sportaccommodaties in ontwikkeling; moderne duurzame materialen, casco constructies en een multifunctionele opzet maken een meervoudig gebruik van sportvoorzieningen mogelijk. Dit is niet alleen interessant vanuit de noodzaak tot ruimtebesparing, zoals veelal wordt beargumenteerd. Het realiseren van MFA's (multifunctionele accommodaties) heeft nog een andere, minstens zo belangrijke functie. Een clustering van functies verleidt mensen eerder om ook te gaan sporten, of om eens die andere sport te proberen. Odijk kent Het Palet. In Werkhoven zijn we inmiddels gestart met het realiseren van Breed Werkhoven. En ook voor de kern Bunnik liggen plannen klaar in het kader van de realisatie van een MFA. Waar mogelijk is/wordt ruimte gemaakt voor de functie sport. Voor beide MFA's geldt dat de binnenruimten er zijn (Rijnzaal) of vervangen worden (Piet Keizerzaal). Direct grenzend aan de beide MFA's wordt voorzien in groenvoorzieningen (grasvelden) die mogelijkheden bieden voor sportieve activiteiten in de open lucht.

Verzelfstandiging en privatisering

Nog steeds maken veel gemeenten de keuze om (een deel van) hun uitvoeringstaken te verzelfstandigen. Veelal gebeurt dat in de vorm van een 'Sportbedrijf', vergelijkbaar met Sporthuis Bunnik. De inmiddels in den lande opgedane ervaringen leren dat overdracht van beheers- en onderhoudstaken slechts verantwoord kan plaatsvinden als er sprake is van:

- Eenduidigheid in de nieuwe eigendomsverhoudingen
- Garanties voor continuïteit en een deskundige uitvoering
- Voldoende financiële middelen en (professionele) uitvoeringscapaciteit
- Voldoende bewegingsvrijheid in tarieven, in gebruik geven en openstellingstijden

De verzelfstandiging van gemeentelijke uitvoeringstaken leidt vaak ook tot een verdergaande privatisering van verenigingsaccommodaties. Steeds meer buitensportverenigingen zetten de stap naar – gedeeltelijke - privatisering. Deze ontwikkelingen leiden over het algemeen tot meer autonomie van verenigingen en een kwaliteitsverbetering binnen het sportaanbod. Er zijn ook risico's aan verbonden als de eigen taak van de vereniging niet op goede wijze wordt opgepakt (verwaarlozing, verloedering).

Jaarlijks evalueren we de afspraken en prestatieverplichtingen die we in de exploitatie- en huurovereenkomst met het Sporthuis hebben gemaakt. In 2012 vindt een eerste algehele evaluatie plaats van de gesloten overeenkomsten. Wij zullen dat moment benutten om de overeenkomsten nader te toetsen op de hiervoor genoemde voorwaarden. Tevens willen wij in dat jaar besluiten of we tot privatisering van een aantal verenigingsaccommodaties zullen overgaan.

Sport en buitenschoolse opvang

Scholen zijn sinds 2007 verplicht om buitenschoolse opvang aan te bieden voor hun leerlingen. De markt springt hier alert op in met het ontstaan van diverse BSO's (Buiten Schoolse Opvang Organisaties). Ook in Bunnik zijn diverse organisaties actief. De combinatie van sportactiviteiten binnen het BSO-aanbod is volop in ontwikkeling. Hier liggen kansen voor sportverenigingen. Bij sporthal de Tol is De Blauwe Buffel, een organisatie voor naschoolse opvang, ondergebracht en bij de Lindenhof is inmiddels gestart met een SportBSO. De gemeente juicht dergelijke initiatieven van harte toe. Met name de verbinding met sportverenigingen zien wij graag tot stand komen. Elders in den lande is gebleken is dat deze initiatieven zich zelfstandig kunnen ontwikkelen. De combinatie van activiteiten moet leiden tot een synergie, waardoor de financiële middelen nog beter benut en aangewend worden. Dit zou moeten leiden tot een verminderd beroep op de publieke financiële middelen (subsidies).

2 Van analyse naar beleid

2.1 Visie en speerpunten

De constatering in het vorige hoofdstuk vormen de opmaat naar het sportbeleid komende jaren. De vraag is echter: hoe interpreteren we de belangrijkste conclusies? Wat is relevant voor de gemeente Bunnik, en vanuit welke visie gaan we verder?

Bij het formuleren van het sportbeleid voor komende jaren hanteren wij de volgende visie:

- Sport heeft een bijzondere, onvervangbare sociale functie in onze gemeenschap, die we samen met verenigingen en andere betrokkenen willen koesteren en benutten.
- Lokaal sportbeleid is een samenspel tussen partijen met verschillende verantwoordelijkheden, die elkaar aanvullen en versterken. Sportverenigingen zijn daarbij onmisbaar voor de uitvoering van ons sportbeleid.
- De gemeente bemoeit zich met sport, omdat de gemeente daarmee maatschappelijke doelstellingen in verschillende vormen wil realiseren/ondersteunen.
- De gemeente heeft de regie en blijft eindverantwoordelijk, ondanks het proces van verzelfstandiging.

Vanuit deze visie halen we de volgende speerpunten uit de analyse:

- 1) We moeten eerst 'het huis goed op orde brengen', voordat we kunnen denken aan uitbreiding of innovatie van het sportaanbod in de gemeente Bunnik. De periode tussen 2009 en 2013 gebruiken we om het huis goed op orde te brengen. De verzelfstandiging is nog niet volledig voltooid, er zijn nog diverse fysieke aandachtspunten, de onderlinge verhoudingen moeten nog helder en eenduidig worden, etc. etc. Met de beperkte capaciteit en middelen vragen deze verbeterpunten onze volle aandacht.
- 2) Verdere verbreding en verankering van sport binnen het gemeentelijk beleid. We kunnen nog meer profiteren van de samenwerking met andere beleidssectoren. Integraal sportbeleid biedt kansen voor meer rendement met sport. Dit vraagt om bewustwording en beleidsontwikkeling binnen flankerende sectoren, zoals onderwijs, ruimtelijke ordening, maatschappelijke ondersteuning, etc. etc. Ook hierop is de focus gericht komende jaren.
- 3) Van incidenteel beleid naar structureel beleid; met name op het terrein van de breedtesport heeft Bunnik weten te profiteren van diverse landelijke subsidieregelingen. De meest recente, de zgn. Breedtesportimpuls, stelt ons tot en met 2009 in staat om diverse sportsimuleringsactiviteiten uit te voeren.
- 4) Differentiëren van het sportbeleid per kern: Bunnik, Werkhoven en Odijk vormen gemeenschappen met elk een typisch eigen cultuur en ontwikkelingsniveau. Ook op het gebied van sport en bewegen is dit zichtbaar. Het gemeentelijk sportbeleid zal komende jaren per kern een passende benadering kiezen, die optimaal aansluit bij de in die kern benodigde interventies.

2.2 Doelstellingen sportbeleid gemeente Bunnik 2009 – 2013

Vanuit deze visie en speerpunten, en rekening houdend met alle in het vorige hoofdstuk genoemde ontwikkelingen, komen wij tot de volgende doelstellingen voor de komende beleidsperiode:

- Het ontwikkelen van een sportieve leefstijl en een gezond, duurzaam beweeggedrag bij alle inwoners in de gemeente Bunnik, met speciale aandacht voor de doelgroepen jeugd (tot 18 jaar) en senioren (vanaf 50 jaar).
- Toename van de sportparticipatie door de jeugd van 6 tot 12 jaar van 1,6 keer per week (gemiddeld 3,3 u per week) naar 2 keer per week (en 4 u) in 2012. Het percentage kinderen dat deelneemt aan een sportkennismakingsactiviteit moet omhoog van 25% naar 35% in 2012.⁷

⁷ Sportdeelname onderzoek Bunnik 2007

- Toename van de sportparticipatie door de jeugd van 12 tot 18 jaar van 1,7 keer per week (gemiddeld 3,9 u per week) naar 2 keer per week (en 4 u) in 2012. Het percentage jongeren dat deelneemt aan een sportkennismakingsactiviteit moet omhoog van 4% naar 10% in 2012.⁸
- Toename van de sportparticipatie door senioren (ouder dan 50 jaar) van nu 1,6 keer per week (gemiddeld 4,2 u per week) naar 2 keer per week (en 5 uur) in 2012. Het percentage senioren dat lid is van een sportvereniging moet omhoog van 30% naar 40% in 2012.⁹
- Het versterken van de organisatorische sportinfrastructuur, met name binnen verenigingen. Dit moet blijken uit ledengroei per vereniging, meer zelfwerkzaamheid en ondernemerschap door verenigingen, een toename van het aantal bloeiende en vitale verenigingen, en een betere onderlinge samenwerking.
- Het blijvend stimuleren en ondersteunen van vrijwilligers in de sport. Voor de effecten: zie bovenstaande doelstelling.

Het bereiken van deze doelstellingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Wij zullen zoveel mogelijk faciliteren. De sportverenigingen verzorgen het sportaanbod. Of dit naar de verdere toekomst zo zal blijven, zal bij herijking wederom beoordeeld worden. Het is denkbaar dat vanuit een verfijning in doelgroepen er een omslag zou kunnen plaatsvinden van accommodatiebeleid naar sportbeleid.

De geformuleerde doelstellingen geven richting aan het gemeentelijk sportbeleid over de volle breedte. We gaan komende jaren monitoren hoe de sportdeelname zich in onze gemeente ontwikkelt. Een eerste mogelijkheid dient zich aan bij de beëindiging van de Breedtesportimpuls, eind 2009. Dit biedt kansen het beleid bij te sturen waar nodig. In 2013 wordt onderzocht of de doelstellingen van deze Sportnota voldoende zijn gerealiseerd.

De uitwerking van de hierboven genoemde doelstellingen voor elk van de beleidsinstrumenten op het gebied van sport (breedtesport, accommodaties en subsidies & tarieven) vindt plaats in het volgende hoofdstuk. De mate waarin deze doelstellingen bereikt worden is uiteraard sterk afhankelijk van de inzet van middelen. De middelen zijn in Bunnik zeer beperkt, zodat een beroep gedaan wordt op creativiteit op alle niveaus en van alle participanten. Wij realiseren ons dat met de geringe middelen de kans aanwezig is, dat de geformuleerde doelen moeilijk bereikt kunnen worden.

⁸ Sportdeelname onderzoek Bunnik 2007

⁹ Sportdeelname onderzoek Bunnik 2007

3 Uitwerking per beleidsinstrument

3.1 Breedtesport

We leggen in onze gemeente het primaat bij de breedtesport. Hoewel wij het belang van topsport zien en erkennen willen wij in ons sport(accommodatie)beleid geen plaats inruimen voor topsportbevordering en – facilitering. Daarvoor zijn onze budgetten te beperkt en is de schaalgrootte van onze gemeente te gering. Utrecht kan die taak voor deze regio veel beter oppakken.

Het huidige breedtesportbeleid in Bunnik is mogelijk door de rijkssubsidie in het kader van de zgn. Breedtesportimpuls. Tot en met 2009 kan nog voorzien worden in de financiering om de volgende projecten doorgang te doen vinden:

- Kennismakingsprogramma's voor de doelgroep jeugd (6 tot 12 jaar)
- 'Blijf Sporten': stimuleringsactiviteiten voor de jeugd van 12 tot 18 jaar
- 'Senioren Actief': een activeringsprogramma voor senioren vanaf 50 jaar.

Continuïteit is mede afhankelijk van de bereidheid van verenigingen om structurele opvang te verzorgen voor deze doelgroepen.

Uitgangspunten breedtesportbeleid

Komende jaren hanteert de gemeente binnen het breedtesportbeleid de volgende uitgangspunten:

- De gemeente bevordert de breedtesport door middel van accommodaties (conform de hieronder beschreven uitwerking) en een passend tarieven- en subsidiebeleid; verenigingen zijn verantwoordelijk voor het sportaanbod, de ledenwerving, de kwaliteit en continuïteit van het vrijwillig kader.
- Continuering van de breedtesportactiviteiten die in het kader van de Breedtesportimpuls zijn ontwikkeld, in ieder geval voor zover daar geen extra gemeentelijke financiën mee gemoeid zijn.
- De huidige schoolsportactiviteiten zijn toe aan verbreding en verankering.

De laatstgenoemde 3 uitgangspunten "continuering, doorontwikkeling en verankering" vragen om specifieke deskundigheid en capaciteit, die we van de vrijwilligers binnen de sportverenigingen niet kunnen eisen. Daarom willen we actief inspelen op de mogelijkheden die de nieuwe rijkssubsidierегeling biedt : 'Impuls brede scholen, sport en cultuur', ook wel 'Combinatiefuncties' genoemd.¹⁰ Bunnik komt in 2010 in aanmerking voor 1.3 fte, op voorwaarde dat de gemeente vanaf 2011 voor 60% cofinanciering zorg draagt. Uitgegaan is van een normbedrag van € 45.000 per fte. Indien in Bunnik zou worden overgaan tot combinatiefuncties, gaan we ervan uit dat de overige kosten (zoals BTW en activiteitenkosten) worden betaald door lokale partijen/afnemers (scholen, kinderopvang en/of sportverenigingen).

Combinatiefuncties zouden onder andere kunnen worden ingezet voor:

1. Uitbreiding en/of versterking van het aantal brede scholen.
2. Versterken van sportverenigingen.
3. Intensiveren van de samenwerking tussen brede scholen en sportverenigingen.
4. Stimuleren van het dagelijks sport- en beweegaanbod voor de jeugd.
5. Bevorderen kennismaking actieve beoefening kunst- en cultuur.

Kansen met combinatiefuncties in Bunnik

Als dekking van de cofinanciering mogelijk is, kan onze gemeente binnen 1,3 fte combinatiefuncties twee functies van – bijvoorbeeld - 0,7 en 0,6 fte realiseren. Deze personen komen in dienst van de Stichting Sporthuis om BTW-lasten over de loonsom te vermijden. De combinatiefunctionarissen kunnen de programma's en activiteiten die in het kader van de Breedtesportimpuls zijn geïnitieerd, verder uitbouwen. Hiermee wordt

¹⁰ Zie voor verdere uitleg van de combinatiefunctie bijlage 2

tegelijktijd een innovatieve, duurzame impuls gegeven aan de traditionele schoolsportactiviteiten. Concreet betekent dit, dat de combinatiefunctionarissen op basisscholen waar geen vakleerkracht werkt, bewegingslessen kunnen verzorgen (en op basisscholen waar al wel een vakleerkracht is, deze ondersteunen), de groepsleerkrachten adviseren bij het bewegingsonderwijs, contacten leggen met (andere) scholen en wijkorganisaties. Een tweede belangrijk aandachtsgebied betreft de sport zelf: de combinatiefunctionarissen gaan sportverenigingen ondersteunen, bijvoorbeeld door jeugdtrainingen te geven, of het jeugdsportbeleid per kern te helpen uitbouwen, contacten te onderhouden met onderwijs- en BSO-organisaties en het sportaanbod te coördineren dan wel ondersteuning te bieden bij de uitvoering. De exacte functieomschrijving(en), het werkgeverschap en eventueel de co-financiering zullen in samenspel met de participanten nader vorm krijgen. Uit het overleg met de schoolbesturen is gebleken dat zij vooralsnog geen mogelijkheden zien om hierin bij te dragen.

Alleen de inzet richting de doelgroep senioren kan niet langs deze weg gecontinueerd worden, omdat de regeling Combinatiefuncties gericht is op jeugd. De uitvoering van het BSI-programma 'Senioren Actief' in 2009 zal dan ook gericht worden op overdracht naar en verankering binnen zorgaanbieders, sportverenigingen en mogelijke andere participanten.

Jeugd

Wij willen een actief beleid voeren om overgewicht en bewegingsachterstanden in de doelgroep jeugd / jongeren tot 18 jaar tegen te gaan. Wij zien het meeste heil in een aanpak gericht op de kernen, waar scholen, verenigingen, GGD en zorgverleners nauw met elkaar samenwerken. Onze grootste uitdaging ligt in het bereiken van duurzaamheid in die aanpak. Daarvoor hebben wij zowel scholen als verenigingen nodig. In het bijzonder biedt het concept van de Brede School voor de jeugd volop kansen om tot een blijvend en structureel sportaanbod te komen. Omdat alle kinderen naar school gaan is de school de aangewezen plaats voor de jeugd. Zowel in Werkhoven (Breed Werkhoven) als Odijk (Lindenhof / Dorpshuis) zijn hiertoe uitgelezen mogelijkheden. In de kern Bunnik zal een dergelijk integrale aanpak nog tot ontwikkeling moeten worden gebracht.

Wij hebben een taak in het initiëren van projecten die tot blijvende sportbeoefening leiden. De inzet van combinatiefuncties biedt volop kansen voor een volwaardig en gevarieerd bewegingsonderwijs, in combinatie met sportactiviteiten na schooltijd. Ons streven is erop gericht om tot een geïntegreerde aanpak van alle naschoolse activiteiten te komen, zoals verlengde schooldag, buitenschoolse opvang en naschoolse sportactiviteiten.

Senioren

De ouderen als doelgroep van het sportbeleid zullen de komende jaren – alleen al door het voorkomen van bewegingsachterstand - aandacht blijven vragen. In Bunnik signaleren we het verschijnsel van 'dubbele vergrijzing': het aandeel ouderen binnen het totaal van de bevolking neemt toe én de gemiddelde leeftijd stijgt. Dankzij de Breedtesportimpuls konden de afgelopen jaren meer senioren gaan sporten: in alle drie de drie kernen zijn tal van senioren groepen actief. Ook werd het bewegingsaanbod aanzienlijk uitgebreid en gemoderniseerd.

Overigens is in het gemeentelijk beleid over de hele linie veel aandacht voor de doelgroep senioren. Met name kan gewezen worden op het beleid in en rond de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Gezondheidsnota 2009-2012. Het beleid van de Wmo richt zich voor een belangrijk deel juist op deze doelgroep. Het is echter niet zo, dat de in onze gemeente voor de Wmo beschikbare gelden ruim bemeten zijn en volop ruimte bieden om allerlei activiteiten op het gebied van sport additioneel uit te bekostigen. Vandaar de noodzaak voor een separaat seniorenbeleid in de sport.

In de sport kiezen we richting senioren voor een aanpak op kernniveau, omdat voor deze doelgroep bereikbaarheid, beschikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen cruciaal zijn. Veel meer dan nu het geval is, zouden sportverenigingen zich moeten openstellen voor sportende ouderen en speciale arrangementen kunnen ontwikkelen om ouderen een op hun behoeften aangepast aanbod te kunnen doen. In het bijzonder voor laagdrempelige takken

van sport als gymnastiek, zwemmen, wandelen, fietsen, atletiek, denksporten, jeu de boules en biljarten zien wij grote kansen. Sportbeoefening in de 21^e eeuw is allang niet meer een jongmenselijke activiteit, waarin het enkel gaat om competitie en prestatie.

Meer dan het Singelpark en Hoog Weerdenburg lijkt sportpark Tolhuislaan kansrijk om meer senioren (buiten) aan het sporten / bewegen te krijgen. Een aantal aanbieders o.a. de Boulettes en BLTC Niënhof richten zich al op deze doelgroep. Ook het gebied werkt mee: wandel- en fietspaden doorkruisen het park; volkstuinten zijn in de buurt en vanaf het sportpark is een aantrekkelijke looproute te volgen langs de Kromme Rijn. Ook sporthal de Tol biedt overdag aantrekkelijke mogelijkheden tot benutting door senioren groepen. Sporten op Tolhuislaan kan ook een aantrekkelijke 'tussenstop' zijn op weg naar Utrecht of Zeist.

Wij hebben oog voor de gevolgen van de dubbele vergrijzing voor ons sportbeleid. De komende jaren willen wij voor de groep senioren boven de 50 jaar stimuleren dat de verenigingen een passend aanbod en / of speciale arrangementen gaan ontwikkelen, al of niet in onderlinge samenwerkingsverbanden. Sportpark de Tolhuislaan en daar gehuisveste sportverenigingen bieden hiervoor in onze ogen uitgelezen kansen.

3.2 De fysieke pijler van ons sportbeleid: de sportaccommodaties

In Bunnik kiezen we welbewust voor een 'drie kernen beleid'. We koesteren de identiteit en diversiteit van onze kernen. Daarom heeft iedere kern zijn eigen onvervreemdbare pakket basisvoorzieningen. Afhankelijk van de bevolkingssamenstelling en –omvang en rekening houdend met de per kern verschillende sportcultuur proberen we de bestaande sportvoorzieningen in Werkhoven, Odijk en Bunnik te handhaven. Het drie kernen beleid vormt de opmaat voor ons sportaccommodatiebeleid. De noodzaak om uitgangspunten en doelstellingen te formuleren is urgent, gezien de motie van de raad om een sportnota op te stellen.

Uitgangspunten sportaccommodatiebeleid

- We gaan uit van sobere en adequate sportaccommodaties.
- We stellen handhaving voorop; geen uitbreiding.
- De basisvoorzieningen in de kernen moeten uitnodigen tot een meervoudig gebruik.
- Beheer en exploitatie zoveel mogelijk op afstand, echter met strikte randvoorwaarden t.a.v. toegankelijkheid, het in gebruik geven en tarifiering.
- Het bereiken van een hoog maatschappelijk rendement.
- Wij zien geen aanleiding om sporten, zoals hockey, wielrennen en atletiek, met nieuwe accommodaties te faciliteren.¹¹

Gemeentelijke verantwoordelijkheid

Tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid rekenen wij vooralsnog het stichten van sportaccommodaties en het zorg dragen voor het groot onderhoud. Beheer en exploitatie rekenen wij uitdrukkelijk niet tot onze verantwoordelijkheid. Het uitoefenen van onze verantwoordelijkheid willen we koppelen aan het (te verwachten) maatschappelijk rendement van een accommodatie.

Daarbij gelden drie criteria:

- De mate waarin de betreffende accommodatie voor een zo breed mogelijke groep inwoners van Bunnik, Odijk en Werkhoven beschikbaar is.
- De mate waarin de betreffende sporten tegen redelijke kosten¹² beoefend kunnen worden.

¹¹ Het is bekend dat Bunnik in het accommodatiebeleid van de KNHB een zogenaamde 'witte vlek' vormt, met een potentieel ledenbestand van 250 leden. Door te kiezen voor een sober en adequaat sportaccommodatiebestand, kunnen wij niet op eigen kracht inspelen op deze behoefte. Naar onze mening kunnen inwoners van Bunnik die willen hockeyen, in principe terecht bij dichtbijgelegen hockeyclubs in de buurgemeentes. Alleen met support van zowel KNHB als sterke hockeyclubs in de regio met wachtlijsten (Phoenix, Kampong) kan ruimte ontstaan voor dergelijke investeringen.

- De mate waarin een bijdrage van de gemeente persé noodzakelijk is om de betreffende accommodatie te stichten en te exploiteren.

Op basis van deze drie criteria maken we een onderscheid in twee categorieën. Met deze categorie-indeling willen wij duidelijkheid, rust en consistentie binnen deze pijler van ons sportbeleid brengen.

Categorie A

Tot deze categorie rekenen we de accommodaties die voor algemeen of meervoudig gebruik zijn en door de gemeente worden gesticht of waarvan de stichting door de gemeente mogelijk wordt gemaakt. De noodzaak voor het stichten, vervangen en/of uitbreiden zullen wij vaststellen aan de hand van planningsnormen van NOC*NSF. Pas wanneer sprake is van het structureel overschrijden van de voor de betreffende sport geldende planningsnorm zal de gemeenteraad beslissen om tot stichting, vernieuwing en/of uitbreiding overgaan. De stichtingskosten, incl. inrichting komen dan volledig voor rekening van de gemeente. De gemeente draagt dan tevens zorg voor vervanging, renovatie en groot onderhoud.

Het kwaliteitsniveau, waarop de bijdragen voor stichting, vervanging, uitbreiding en onderhoud zijn gebaseerd, wordt gerelateerd aan de normen die het Instituut voor Sport accommodaties (ISA) daarvoor hanteert.

De gemeente verstrekt voor de accommodaties in deze categorie jaarlijks aan het Sporthuis Bunnik een bijdrage voor het onderhoud. Bij de berekening van deze bijdrage zullen wij ons baseren op de volgende uitgangspunten:

- de nu van toepassing zijnde gemeentelijke methodiek voor de onderhoudsplanning van sportaccommodaties;
- een driejaarlijkse inspectie en schouw;
- een jaarlijkse indexering.

Hierover worden afspraken gemaakt met het Sporthuis. Op dit moment zijn deze afspraken vastgelegd in het bestaande contract.

Het betreft de volgende accommodatiesoorten en nevenvoorzieningen:

- Natuurgrasvelden voor voetbal, incl. de daarbij behorende kleedkamers en verlichting op trainingsfaciliteiten
- Natuurgrasvelden voor korfbal, incl. de daarbij behorende kleedkamers en verlichting op trainingsfaciliteiten
- Verharde velden voor handbal, incl. de daarbij behorende kleedkamers en verlichting op trainingsfaciliteiten
- Gymlokalen en sporthallen

Kunstgrasvelden (voor voetbal en korfbal) zullen wij niet financieren, tenzij de aanleg een oplossing biedt voor ruimtegebrek. Indien sportclubs of sporthuis desondanks kunstgrasvelden wil(len) aanleggen, dan zullen zij zelf voor financiering van de aanleg zorg moeten dragen. Een andere inzet van de gemeentelijke budgetten voor het beheer van natuurgrasveld is daarbij bespreekbaar.

Specifieke binnensportaccommodaties voor bijvoorbeeld tafeltennis, biljarten, denksporten, handboogsport, etc. zullen wij niet subsidiëren/financieren omdat zij gemakkelijk te clusteren zijn met of onder te brengen zijn in accommodaties die in categorie A thuishoren. Hetzelfde geldt voor jeu de boules accommodaties.

Categorie B

Tot deze categorie behoren de accommodaties of onderdelen van accommodaties waarbij de gemeente geen verantwoordelijkheid heeft of die verantwoordelijkheid niet (meer)¹³ wenst te dragen.

¹² Uit onderzoek van enkele jaren geleden (van de gemeente Vianen naar verhuur van gymlokalen en sporthallen) is gebleken, dat Bunnik voor de binnenaccommodaties in vergelijking met andere gemeenten lage tarieven hanteert

¹³ Zie blz 22 "Naar een eenduidiger beheer en eigendom"

De gemeente geeft voor accommodaties in deze categorie geen bijdragen in de stichtingskosten. Evenmin geeft de gemeente onderhoudsbijdragen.

Het betreft de volgende accommodatiesoorten en nevenvoorzieningen:

- Extra kleedkamers of uitbreiding boven norm (zie categorie A)
- Kantines van clubhuizen
- Tribunes
- Atletiekbaan
- Maneges
- Fitnesscentra en sportscholen
- Bowling- en kegelbanen
- Extra (Trainings)veldverlichting of uitbreiding boven de norm (zie Categorie A)
- Tennisbanen
- Tennishallen
- Zwembaden
- Golf
- Overige niet genoemde accommodaties, o.a. hockey en base- en softball.

Sportaccommodaties: capaciteit nu en straks

Noch voor de binnensport, noch voor de buitensport zien we aanleiding om in de komende 4 jaar extra capaciteit bij te plannen. De capaciteit van de huidige sportaccommodaties in onze gemeente is namelijk meer dan toereikend. Ook de voorgenomen bouw van Odijk West zal hier naar verwachting geen verandering in brengen.

Wat de sporthallen betreft zitten we met sporthal de Tol en de sporthal de Lindenhof zelfs ruim boven de landelijke norm van 1 sporthal per 15.000 inwoners. Het gevolg is “schrale” bezettingcijfers in beide accommodaties. Hetzelfde geldt voor de gymlokalen: ook zij hebben een onderbezetting.¹⁴

Op Sportpark Tolhuislaan zien we overcapaciteit bij handbal en voetbal van resp. 1 buitenhandbalveld en 1 voetbalveld. En bij Tennisvereniging Odijk zijn inmiddels 2 tennisvelden afgestoten. In Werkhoven is inmiddels 1 voetbalveld van SV Aurora ingezet voor de realisatie van Breed Werkhoven.¹⁵

Willen we het maatschappelijk rendement vergroten, dan zullen we de overcapaciteit in de sporthallen, de gymlokalen en op de Tolhuislaan dienen aan te pakken. Daar ligt een duidelijke uitdaging voor Sporthuis Bunnik en de Bunnikse sportverenigingen. Deels door andere doelgroepen en nieuwe activiteiten in huis te halen; deels door het professionele werkapparaat van het Sporthuis nog beter en slimmer te benutten.

Een voorbeeld hiervan is het optimaliseren van het beheer van sporthal de Tol. Dit wordt momenteel met enorme inzet verzorgd door vrijwilligers van de gebruikmakende verenigingen. Met behoud van deze bijzondere betrokkenheid vanuit de clubs zou wellicht de exploitatie nog verder geoptimaliseerd kunnen worden. Het beheer van de Tol onderbrengen bij het Sporthuis Bunnik zou een mogelijkheid kunnen zijn. Het Sporthuis heeft inmiddels de nodig expertise opgebouwd en het totale pakket binnensportvoorzieningen in Bunnik zou daarmee in handen van één beheersorganisatie komen. Het Sporthuis moet in staat worden geacht een hogere bezetting –met name overdag - te realiseren. Wij realiseren ons dat we slechts beperkt instrumenten in handen hebben om centralisatie van beheer en exploitatie te bevorderen. Immers, de gemeente is geen eigenaar van sporthal de Tol. Alleen als betrokken partijen hier gezamenlijk het nut van inzien, zal dit voorstel concreet gestalte kunnen krijgen.

Sportaccommodaties: kwaliteit nu en straks

De kwaliteit van onze accommodaties heeft lange tijd veel te wensen overgelaten. Het in stand houden van een voorzieningenniveau per kern vraagt immers grote financiële offers. Recente inspectierapporten van Arcadis (sportvelden) en BBN (opstallen) tonen aan hoe ernstig het is gesteld met het achterstallig onderhoud. Ultimo 2005 bleek het totale

¹⁴ Zie bijlage 4 'Bezettingcijfers binnensport Bunnik'

¹⁵ Zie bijlage 2 'Beschikbare en gewenste capaciteit sportvelden'

achterstallig onderhoud € 1.046.890 te bedragen. Inmiddels hebben we de nodige stappen gezet door het beschikbaar stellen van een extra krediet van € 629.975 en het beschikbaar stellen van € 416.915 uit de 'Voorziening groot onderhoud sportaccommodaties'.¹⁶

Aan de uitvoering van het achterstallig onderhoud heeft de raad duidelijke criteria verbonden:

- Er moet een duidelijk aantoonbare behoefte zijn aan instandhouding van de betreffende accommodatie. Tennisbanen of sportvelden die niet noodzakelijkerwijs meer gebruikt hoeven te worden volgens planningsnormen van de onderscheiden sportbonden hoeven ook niet voor sportbeoefening onderhouden te worden.
- Er moet een duidelijk aantoonbare noodzaak zijn om de accommodatie blijvend te kunnen gebruiken voor het doel waarvoor hij gebouwd of aangelegd is. Verfraaiing of uitbreiding is niet aan de orde. Het gaat zuiver om de instandhouding.
- Een sober en doelmatig kwaliteitsniveau.

Op basis van deze criteria en met behulp van de beschikbaar gestelde middelen zijn in de kern Werkhoven inmiddels de resultaten zichtbaar op het complex van Aurora, waar de kleedkamers een grote renovatie hebben ondergaan. Binnen afzienbare tijd zal ook de kwaliteit van de binnensportaccommodatie aanzienlijk verbeteren. De sterk verouderde Piet Keijzerzaal wordt gesloopt en maakt plaats voor Breed Werkhoven, een moderne multifunctionele accommodatie. Hiermee is al het achterstallig onderhoud uitgevoerd, met uitzondering van dat op de Tolhuislaan.

In Odijk is de kwaliteit van de buitensportvoorzieningen op orde. Dit jaar nog zal sporthal Lindenhof een upgrading ondergaan door toevoeging van multifunctionele ruimtes, waardoor het huidige Dorsphuis zal komen te vervallen.

Voor de kern Bunnik ligt een ambitieus plan klaar, ingediend door de Werkgroep Sportpark Tolhuislaan. Het plan reikt duidelijk verder dan de door de raad in 2005 geformuleerde criteria voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Het plan voldoet niet aan de uitgangspunten die wij voor ons sportaccommodatiebeleid in deze nota hebben geformuleerd. Over het plan Tolhuislaan wordt separaat een voorstel aan de raad aangeboden.

Sportaccommodaties: naar een eenduidiger beheer en eigendom

De beheers- en eigendomssituaties voor de sportaccommodaties in onze gemeente verschillen nogal.¹⁷ Het getuigt van consistentie als we daarin eenduidigheid en gelijkheid tussen verenigingen aanbrengen, temeer daar we in het geldende collegeprogramma insteken op het nemen van eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid.

Wij willen in nauw overleg met het Sporthuis en de betrokken sportverenigingen onderzoeken wat de mogelijkheden en beperkingen zijn om de opstallen (m.n. kleedkamers) en veldverlichtingen van buitensportaccommodaties die nu nog in eigendom van de gemeente zijn over te dragen aan de bespelende verenigingen. Daardoor krijgen zij een grotere mate van zelfstandigheid en kunnen ze beter aansluiten bij de behoeften van hun leden en potentiële medegebruikers. Door de eigendomsoverdracht denken we te bereiken dat de betreffende verenigingen beter, meer verantwoord en zuiniger met hun eigendommen zullen omspringen. We willen een dergelijk onderzoek pas na 2012 starten, omdat we tot die tijd de met het Sporthuis gesloten exploitatie- en huurovereenkomst wensen te respecteren. Bij dit vooronderzoek hoort ook een fiscale toets, om te (laten) bepalen hoe de huidige gunstige BTW-constructie gehandhaafd kan blijven. Tevens willen we ook de mogelijke overdracht van tennisparken van BLTC De Niënhof en TV Odijk in het onderzoek betrekken.

Wij streven ernaar de energielasten van de buitensportaccommodaties met ingang van 2010 voor rekening van de gebruiker te laten komen. Daarmee stimuleren we een verantwoord en milieubewust gebruik en sluiten we aan bij de in Nederland gangbare praktijk en de in Bunnik gehanteerde systematiek van vóór 2002. Ook in andere gemeenten is het gangbaar dat sportclubs de eigen energielasten dragen.

¹⁶ Raadsbesluit 15 december 2005

¹⁷ Zie bijlage 1

3.3 Subsidies en tarieven

Naast sportaccommodaties zijn de tarieven en subsidies het belangrijkste beleidsinstrument waarover de gemeente beschikt.

Onze gemeente kent de Subsidieregeling Sport 1996, waarvoor de uitvoering in de begroting 2008 een bedrag was opgenomen van € 7.463. De regeling stelt duidelijke prestatie eisen en is bestemd voor die verenigingen die kosten moeten maken verbonden aan het leiding geven van jeugdgroepen.

Voor individuele burgers hebben wij het “Declaratiefonds voor participatie” ingesteld, een fonds bestemd voor mensen met een minimuminkomen die willen deelnemen aan sportieve, recreatieve en sociaal-culturele activiteiten. De maximumbijdrage is € 125 per gezinslid per jaar. Van het voor 2008 beschikbare budget ad € 17.000 is ca. 50% aangewend voor Bunnikse burgers die aan sportieve activiteiten willen deelnemen. Ook hier hebben wij een duidelijke relatie gelegd tussen doel en prestatie.

Beide vormen van subsidieregelingen functioneren naar behoren.

De afgelopen jaren is verder sprake geweest van de zogenaamde Breedtesportimpuls. Hiervoor is al toegelicht dat deze financiering in 2009 afloopt (zie par. 1.1).

In ons tarievenbeleid hebben wij een indirecte subsidie gecalculeerd, omdat de gemeentelijke sportaccommodaties tegen lagere huurtarieven dan de kostprijs beschikbaar worden gesteld. De in het verleden vastgestelde uitgangspunten en grondslagen voor onze tarievenberekening luiden als volgt:

- Ieder sporter betaalt zoveel mogelijk hetzelfde bedrag voor 1 uur accommodatiegebruik.
- De lastenverdeling tussen de gemeente en de sport is billijk en redelijk.
- Betaalbaarheid voor iedereen.

Als grondslag voor de buitensportaccommodaties besloot de raad om een huurtarief per lid te berekenen en dit tarief jaarlijks te indexeren. De huidige grondslagen zijn transparant en te rechtvaardigen, mits de ledenaantallen met regelmaat worden opgevraagd en geverifieerd bij de betreffende bonden.

De *toepassing* van het tariefsysteem heeft de afgelopen jaren wel regelmatig tot kritiek geleid. Alle aanleiding dus om juist in de toepassing / handhaving van het tariefensysteem verbeteringen aan te brengen. Wij zullen in ieder geval tweejaarlijks de actuele ledenaantallen gaan opvragen en deze opgaven controleren bij de betreffende bonden.

Verder zijn enkele veranderingen wenselijk om de tarievenberekening meer te koppelen aan prestatie-eisen. Zo achten wij het van belang dat sportverenigingen een functie vervullen voor specifieke doelgroepen zoals jeugd tot 18 jaar en senioren vanaf 50 jaar. Wij willen dan ook de toekomstige berekeningsgrondslag differentiëren naar aantal leden uit de categorieën jeugdigen tot 18 jaar en ouderen boven de 50 jaar. Voor deze categorieën zal een lager huurtarief per lid in rekening worden gebracht dan voor leden tussen 18 en 50 jaar. Deze wijziging zal voor de gemeentefinanciën budgettair-neutraal moeten uitwerken. De aanpassingen gelden zoveel mogelijk zowel voor de buitensportverenigingen als de binnensportverenigingen. De berekening van de sporttarieven zullen wij jaarlijks laten plaatsvinden op basis van daadwerkelijke ledenaantallen. Daarbij gaan de gedachten voorsnog uit naar het daarbij gebruik maken van door de desbetreffende landelijke sportbond – aangesloten bij NOC*NSF - gewaarmerkte ledenlijsten. Daarmee denken we het belangrijkste pijnpunt in onze huidige tariefberekening te hebben weggenomen.

Een nadere uitwerking van deze aanpassing zullen wij in 2010 ter besluitvorming aan de raad voorleggen.

4 Drie kernen sportbeleid

Vershil mag er zijn!

De gemeente Bunnik bestaat uit drie afzonderlijke kernen: Bunnik, Odijk en Werkhoven. Elke kern kent een eigen sfeer en cultuur, die ook herkenbaar is in het sportaanbod. Zonder deze verschillen te willen nivelleren, zullen wij - vanuit een gemeentebrede visie - gerichte maatregelen per kern nemen om het sportaanbod per kern te optimaliseren.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Spreiding: elke kern biedt, naast voldoende sport- en speelvoorzieningen in de wijken, minimaal de volgende basissporten aan: voetbal, turnen / gymnastiek¹⁸, tennis, een andere (indoor) teamsport (zoals korfbal, handbal of volleybal), jeu de boules en judo.¹⁹
- Binnen onze gemeente is (minimaal) één voorziening aanwezig voor het schaatsen (ijsbaan) en de ruitersport.
- Elke kern heeft adequate, bij voorkeur multifunctioneel ingerichte voorzieningen voor het bewegingsonderwijs, die buiten schooltijden ook bruikbaar zijn voor binnensporten.
- Wij juichen zelfwerkzaamheid, het ondernemerschap van en de samenwerking tussen verenigingen toe. Startpunt is de huidige situatie en daarvan afgeleide ontwikkelingsopgaven per kern en / of per vereniging.
- De onderlinge dynamiek tussen de drie kernen wordt actief benut om collectief sterker te worden. Het Sportplatform vervult hier een verbindende rol in.

4.1 Kern Bunnik

Huidige situatie

- Er is een aantal grote(re) verenigingen, zoals BLTC De Niënhof (908 leden²⁰), Bunnik '73 (525 leden), Gymnastiekvereniging de Gemzen, Korfbalvereniging Midlandia, en Handbalvereniging Celeritas. Sommige van deze verenigingen kampen met vrijwilligersproblemen.
- Sterke interne gerichtheid, afhankelijke houding richting gemeente.
- Concurrentie c.q. competentiestrijd met Zeist, met name op het gebied van kwaliteit van voorzieningen.
- Er lijkt hier en daar bereidheid tot samenwerking en clustering van voorzieningen, bijvoorbeeld tussen de verenigingen op het sportpark Tolhuislaan.
- Grote verscheidenheid in eigendomssituaties, met de geprivatiseerde sporthal de Tol als meest in het oog springend (zie ook bijlage 1).
- Tekort aan speeluren voor diverse binnensportverenigingen, ondanks het meer dan toereikende potentieel aan indoorsportruimte (sporthal de Tol en gymlokalen Rijnzaal en Irenezaal).
- Voor judo moet uitgeweken worden naar Odijk, Zeist of Utrecht. Voor de jongste jeugd is dit niet wenselijk.

Benodigde impuls

- Gerichte verenigingsondersteuning: de vrijwilligersproblematiek in Bunnik is urgenter en hoger dan in de andere twee kernen. Wij willen hier via de inzet vanuit het Sportplatform, Sportservice Midden Nederland en – indien mogelijk – de 1,3 fte Combinatiefuncties vraaggericht verbeteringen in aanbrengen per vereniging.

¹⁸ voor veel jongens en meisjes zijn gymnastiek en turnen een instapsport, waarmee de eerste ervaringen met sport worden opgedaan: bewustzijn van het lichaam, bewegen en motoriek, gedisciplineerd trainen, sportief gedragen, verlies incasseren, etc.

¹⁹ Commerciële sportaanbieders, bijvoorbeeld fitness en zwembaden, zijn hier niet opgenomen, omdat zij niet onder gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen. Zie 3.2, uitgangspunten accommodatiebeleid.

²⁰ Bronnen vermelde ledenaantallen: websites genoemde verenigingen.

- Met betrekking tot de situatie op en plannen voor Sportpark Tolhuislaan vinden gesprekken plaats en volgt nog een apart voorstel.
- Wij willen een eigen judo-aanbod in Bunnik (helpen) realiseren in samenspel met St. Kromme Rijn Samen Verder, SV Odijk (judo) en SV Werkhoven (judo). Accommodatie kan gevonden worden in de Tol, Irene- of Rijnzaal.

4.2 Kern Odijk

Huidige situatie

- Breed palet aan middelgrote, vitale verenigingen die in deze kern actief zijn: SV Odijk (336 leden), Tennis Odijk (457 leden), Volleybal Club Kromme Rijn (221 leden), Badmintonclub Krommerijnstreek, judo SV Odijk.
- Relatief meer onderlinge cohesie en zelfwerkzaamheid (vb. totstandkoming sportpark Singelpark); vrijwilligersproblematiek lijkt in Odijk minder urgent.
- Grote verscheidenheid in eigendomssituaties (zie bijlage 1).
- Tekort aan ruimte voor binnensporten en senioren sport, met name overdag.
- Uitblijven nieuwbouw Dorpshuis leidt tot knelpunten en kwaliteitsverlies.
- Momenteel ontbreekt een gymnastiek-aanbod in de kern Odijk; zeker voor de jongste jeugd is dit niet wenselijk.

Benodigde impuls

- Gerichte verenigingsondersteuning: de vrijwilligersproblematiek in Odijk lijkt minder groot dan in Bunnik. Wel ontbreekt de bereidheid om senioren sport in clubverband aan te bieden. De achterliggende oorzaken hiervan vergen nader onderzoek. Hierin kunnen via de inzet vanuit het Sportplatform, Sportservice Midden Nederland en – indien mogelijk – de 1,3 fte combinatiefuncties verbeteringen worden aangebracht.
- Wij werken mee aan de nieuwbouw van het Dorpshuis (multifunctioneel opgezet) aan de Lindenhof. De tekorten van de Odijkse binnensportverenigingen kunnen hiermee verholpen worden, evenals het gebrek aan ruimte voor senioren sport en buitenschoolse opvang.
- Wij willen een eigen gymnastiek-aanbod in Odijk (helpen) realiseren in samenspel met Gymnastiekvereniging de Gemzen (Bunnik) en SV Werkhoven (gymnastiek). Indien nodig met gerichte verenigingsondersteuning om voldoende kader te vinden. Accommodatie kan gevonden worden in de Lindenhof.

4.3 Kern Werkhoven

Huidige situatie

- Eveneens een breed en gevarieerd palet aan sportverenigingen: SV Aurora voetbal (251 leden), Volleybal Werkhoven (61 leden), SV Aurora tennis (met 90 jeugdleden); de Veldruiters, en gymnastiek Werkhoven.
- Binnen deze kern lijkt zelfwerkzaamheid en ondernemerschap vanzelfsprekend; dit blijkt o.a. uit de wijze waarop de renovatie van de kleed- en wasaccommodaties van SV Aurora mede door de club zelf ter hand is genomen. Deze ervaring kan in de andere kernen benut worden voor clubs die hierin een ontwikkelopgave hebben.
- Alle basissporten zijn in Werkhoven afdoende vertegenwoordigd, behalve judo. Voor senioren sport en buitenschoolse opvang mag meer ruimte komen. De gemeente zal zich hiervoor inspannen binnen de kaders die in deze Sportnota zijn gedefinieerd.
- De realisatie van Breed Werkhoven (Brede School) biedt kansen voor een uitbreiding c.q. upgradings van de beschikbare indoor sportruimte in Werkhoven.
- Voorzieningen voor de ruitersportvereniging de Veldruiters. Vanwege woningbouw in Werkhoven wordt de voorziening voor de ruitersportvereniging verplaatst naar een andere locatie.

Benodigde impuls

- Wij hopen en gaan ervan uit dat de constructieve attitude van de sportverenigingen in Werkhoven zich doorzet. Het gemeentebrede sportaanbod is gebaat bij meer zelfwerkzaamheid en ondernemerschap; waar mogelijk zal de ervaring in Werkhoven worden overgedragen naar clubs in de andere twee kernen. Het Sportplatform kan hier een verbindende rol in vervullen.
- In verband met de nieuwbouw van Breed Werkhoven is door de raad besloten dat Aurora twee velden houdt: een trainingsveld en een wedstrijdveld. Daarnaast hebben zij medegebruik van een kleiner veld. Bij een intensievere samenwerking tussen de scholen en SV Aurora kan er trainingscapaciteit behouden blijven voor de club, en kan het veld tegelijk ingezet worden bij buitenschoolse opvang. De evt. aan te stellen combinatiefunctionarissen kunnen hier een belangrijke rol bij spelen.
- De kansen om senioren in te schakelen en/of te behouden als vrijwilligers binnen de Werkhovense sport, worden nog onvoldoende benut. Wij willen hier via de inzet vanuit het Sportplatform en Sportservice Midden-Nederland gerichte verbeteringen in aanbrengen.

5 Rolverdeling sportdriehoek

In oktober 2006 besloot de gemeenteraad tot verregaande verzelfstandiging van de sportsector. De uitvoerende taken die de gemeente had bij het beheren en exploiteren van sportaccommodaties werden overgedragen aan (toen nog) Stichting Dorpshuis Odijk. De uitvoering van de Breedtesportimpuls werd opgedragen aan het Sportplatform Bunnik. In 2007 werd de verzelfstandiging geëffectueerd met het overdragen van de beheers- en exploitatietaken van het Dorpshuis naar de Stichting Sporthuis Bunnik. Al deze stappen waren een logisch uitvloeisel van de opvatting dat de gemeente zich zo weinig mogelijk met uitvoeringszaken diende bezig te houden, en zich uitsluitend diende te beperken tot beleidsontwikkeling en regievoering.

In de praktijk blijkt echter dat de gemeente, ondanks de verzelfstandiging, nog veelvuldig geconfronteerd wordt met vragen en problemen op het gebied van het beheer en de exploitatie van sportaccommodaties. Voor een deel zal dat te maken hebben met het feit dat de Bunnikse sportwereld nog moet wennen aan de nieuwe situatie die pas vanaf eind 2007 bestaat. Voor een ander deel heeft het te maken met het niet transparant zijn van de rollen van de partijen die de zogenaamde sportdriehoek in Bunnik vormen: de gemeente, het Sportplatform en het Sporthuis. Deze sportnota is de aangewezen plaats om die rollen scherper te krijgen en te stellen.

Wat doet de gemeente Bunnik nu wel en wat niet? Wat is haar rol en wat zijn haar verantwoordelijkheden? Wat verwachten we van het Sportplatform, het Sporthuis en andere partijen? Dit hoofdstuk gaat in op de rollen die de verschillende belanghebbenden bij het ontwikkelen en uitvoeren van het sportbeleid vervullen.

De rol van de gemeente

Regierol

Hoewel de regierol duidelijk lijkt, zijn er uiteenlopende opvattingen over de invulling van deze rol. Sturing geven, richting en leiding geven, synergie en samenwerking bewerkstelligen, mobiliseren van partijen, communiceren, zorg dragen voor consistentie zijn wensen en verwachtingen vanuit 'het veld'. Gezien de op het punt van sport beperkt beschikbare ambtelijke capaciteit kunnen wij deze verwachtingen in de huidige situatie niet waarmaken.

Om met gelijkgestemde verwachtingen de nieuwe beleidsperiode in te gaan, willen wij toe naar een eensluidende en eenduidige opvatting over de gemeentelijke regierol en mogelijk andere rollen. Welnu, in de opvatting van de gemeente is regie: het doelgericht uitoefenen van invloed op de totstandkoming van beleid. Die regiefunctie houdt in dat de gemeente werkt aan:

- afstemming met en tussen belanghebbende partijen;
- eenheid van beleid;
- samenhang in het functioneren van de ambtelijke organisatie.

Door het stellen van prioriteiten, het benoemen en het meten van de te leveren prestaties geeft de gemeente sturing. Deze rol is ook samen te vatten als: opdrachtgeverrol.

Andere rollen

Naast regievoering zien we als gemeente ook twee andere rollen voor ons weggelegd:

- **Investeerder** in de totstandkoming en instandhouding van voorzieningen. In overleg met betrokken verenigingen en in samenwerking met het Sporthuis wil de gemeente tijdig inspelen op de vraag naar sportvoorzieningen. Het betreft hier de invulling van de voorwaardenscheppende rol bij het realiseren van voldoende en bereikbare sportaccommodaties (de 'hardware').
- **Financier** van projecten en activiteiten. Het betreft hier de invulling van de gemeentelijke rol bij sportstimuleringsprojecten en projecten die de algemene sportontwikkeling bevorderen (de 'software'). Sport voor senioren, (basis)schooljeugd kennis laten maken met diverse takken van sport en het begeleiden en ondersteunen van verenigingen zijn elementen die bij deze rol horen.

Overigens zal deze rol wel telkens afgezet worden tegen de beschikbaarheid van middelen.

De gemeente is veelal eigenaar van de accommodaties. Vanuit de rol van eigenaar is het uitgangspunt om de gronden ook in eigendom te blijven behouden. Ten aanzien van de opstallen kunnen nadere afspraken gemaakt worden over de eigendomssituatie.

De nieuwe en aangescherpte rolopvatting, de opdrachtgeverrol, van de gemeente heeft consequenties voor de in te zetten ambtelijke capaciteit. Binnen de staande formatie zal jaarlijks 0.3 fte voor het beleidsveld sport worden ingepland. In incidentele gevallen zullen binnen de huidige formatie extra uren worden vrijgemaakt, indien zich bijzondere projecten/opdrachten aandienen.

De gemeente zal eens in de 4 jaar nagaan wat de veranderingen zijn in deelname aan sport en welke trends en ontwikkelingen er zijn die van invloed zijn op de sport binnen onze gemeente.

De rol van het Sporthuis

Het Sporthuis is de 'aannemer' en uitvoerder van ons sportbeleid. Het Sporthuis voert zijn werk uit binnen de kaders van het gemeentelijke beleid en op basis van de exploitatie- en huurovereenkomst die een looptijd heeft tot medio 2022. Daarmee hebben wij voor de sport in Bunnik een stevig fundament gelegd. Professionaliteit en continuïteit gebundeld in één werkorganisatie garandeert een adequate uitvoering van ons sportbeleid voor lange tijd.

Tot aan het eerste evaluatiemoment, medio 2012, is het aan het Sporthuis om voldoende expertise op te bouwen en klanttevredenheid te bewerkstelligen. Wij zien het Sporthuis zich tot die tijd graag ontwikkelen als aanspreekpunt en vraagbaak voor de sportverenigingen en overige sportgebruikers in Bunnik ('front office'). Sportverenigingen behoeven zich voor uitvoeringsvragen dan niet langer meer tot de gemeente te wenden. Het Sporthuis achten wij op termijn goed in staat om de ontwikkelingen in de Bunnikse sportwereld op de voet te volgen en ons daarover te adviseren. Op die manier gaat zij naar de gemeente toe een nuttige signalerende functie vervullen, van belang voor een up to date beleidsontwikkeling.

De gemeente zal de exploitatieovereenkomst met het Sporthuis nog verder aanscherpen op de te leveren resultaten. Het bezettingsrendement van de accommodaties en de bijdragen die het Sporthuis levert aan het vergroten van de sportdeelname zijn dan naast de financiële uitkomst de zaken waarop de prestaties worden getoetst.

De rol van het Sportplatform

Voor het Sportplatform zien wij een zelfstandige rol weggelegd als belangenbehartiger en adviseur namens de georganiseerde sport in Bunnik. Het Sportplatform zullen wij als de formele gesprekspartner namens de Bunnikse sportwereld met regelmaat consulteren, mits het draagvlak binnen het Bunnikse verenigingsleven op peil blijft. Wij verwachten een constructieve kritische houding richting gemeentebestuur met door de sportsector gedragen adviezen en visies. In die zin heeft het Sportplatform voor de toekomst een belangrijke bijdrage te leveren in de sportbeleidsontwikkeling en toetsing van het gevoerde beleid. Wij zouden het – in het kader van integrale beleidsvoering - toejuichen als het Sportplatform en WMO raad met elkaar communiceren en waar mogelijk samenwerken. Het Sportplatform kan ook een verbindende rol spelen tussen de drie kernen, door verenigingen samen te brengen en te ondersteunen bij het ontwikkelen van meer zelfwerkzaamheid en ondernemerschap.

Om pragmatische redenen hebben wij in 2006 ervoor gekozen de uitvoering van de Breedtesportimpuls in handen te geven van het Sportplatform. Nadat de projectperiode geëindigd is, eind 2009, zullen wij eventuele uitvoeringstaken op het gebied van de breedtesport en sportstimulering opdragen aan het Sporthuis. Dit om versnippering van menskracht in relatief kleine werkorganisaties te voorkomen.

Om het functioneren van het Sportplatform te faciliteren zullen wij met ingang van 2010 jaarlijks een vaste bijdrage beschikbaar stellen.

De rol van andere Bunnikse partijen

Binnen de Bunnikse sportdriehoek zijn de voorwaardenscheppende, ondersteunende en faciliterende taken gewaarborgd. Bij de sportsector zelf en de aanpalende werkvelden ligt de verantwoordelijkheid voor de feitelijke uitvoering van activiteiten. Voor de uitvoering van ons sportbeleid zijn twee partijen voor ons van wezenlijk belang: de sportverenigingen en het onderwijs. Hieronder geven we aan welke verwachtingen we van deze twee partijen hebben.

Sportverenigingen

- Verenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor het goed functioneren en het garanderen van hun bestaansrecht (ledenwerving).
- Zij zijn bereid zich te versterken om goed mee te kunnen doen met de andere (commerciële) sportaanbieders en de ongeorganiseerde sport.
- Zij stellen zich open voor alle inwoners van Bunnik die deel willen nemen aan hun tak van sport.
- Zij zijn bereid om een bijdrage te leveren aan sportstimuleringsprogramma's.
- Zij werken onderling samen en zoeken samenwerking met de scholen in Bunnik.
- Zij werken mee aan onderzoeken en monitors.

Onderwijs

- De scholen voor het primair onderwijs besteden extra aandacht aan het belang van sport en gezondheid.
- De scholen werken actief mee aan sportstimuleringsprogramma's tijdens en na schooltijd.
- De scholen hebben kennis van het sportaanbod in Bunnik en verwijzen actief.
- De scholen zoeken samenwerking met sportverenigingen in Bunnik.
- De scholen werken mee aan onderzoeken en monitors.

6 Beleidsvoornemens in één oogopslag

De gemeente bemoeit zich met sport, omdat de gemeente daarmee maatschappelijke doelstellingen in verschillende vormen wil realiseren c.q. ondersteunen. Wij faciliteren vooralsnog de bestaande sporten op de huidige accommodaties. In het kader van de maatschappelijke doelstellingen wordt in deze nota aangesloten bij de huidige doelgroepen die speerpunt van beleid zijn van ons college, te weten de jongeren en de ouderen. Deze doelgroepen zijn nog verder te verfijnen en te onderscheiden waarmee ook het beleid verder verfijnd kan worden. Hierbij kan gedacht worden aan gehandicapten, allochtonen, vluchtelingen, etc. Deze doelgroepen komen niet in deze nota terug. Op dit moment is het binnen de afgesproken (financiële) kaders niet mogelijk om deze verfijning door te voeren. Voor volgende colleges kan er wellicht aanleiding zijn de uitgangspunten en uitkomsten te herijken en aan te passen.

In de voorgaande hoofdstukken hebben wij diverse voornemens aangegeven en geformuleerd. In dit hoofdstuk willen wij deze voornemens nog eens samenvatten. Deze voornemens hebben wij gerubriceerd aan de hand van de volgende aspecten:

- beleid
- financiën
- organisatie

Beleid

1. Wij willen sport inzetten om te bewerkstelligen dat inwoners van Bunnik gezond blijven en er graag willen (blijven) wonen.
2. Wij staan positief tegenover de mogelijkheden van de nieuwe rijkssubsidieregeling "Impuls brede scholen, sport en cultuur," de zogenaamde "Combinatiefuncties", mits ook de financiële randvoorwaarden (structureel € 35.100,-- vanaf 2011) hiervoor in de gemeentebegroting zijn gecreëerd. Nadere uitwerking en invulling van de functies moet nog plaatsvinden.
3. Binnen de gegeven kaders moet de rol van het Sporthuis Bunnik nog verder doorontwikkeld worden, waarbij de sportstimulering een belangrijk element is.
4. Wij gaan onderzoeken of wij in 2012 tot privatisering van een aantal verenigingsaccommodaties moeten overgaan. Onder privatisering wordt niet verstaan het overdragen van (grond)eigendom. Voor opstellen zal per locatie bekeken worden welke mogelijkheden er zijn.
5. In deze nota zijn nieuwe uitgangspunten voor het sportaccommodatiebeleid vastgelegd en afgebakend van de gemeentelijke verantwoordelijkheid bij de stichting en instandhouding van sportaccommodaties. Voor het toetsen van plannen en initiatieven zijn hiermee heldere en consistente criteria aangegeven.
6. We willen het gebruik van de accommodaties, en met name de binnensportaccommodaties, stimuleren (samen met het Sporthuis) om maximaal rendement te halen uit het gebruik van deze sportaccommodaties.
7. Hiermee herbevestigen wij de door de raad geformuleerde criteria voor het uitvoeren van achterstallig onderhoud.

Financiën

8. Wij streven ernaar de energielasten van de buitensportaccommodaties met ingang van 2010 voor rekening van de gebruiker te laten komen.
9. Wij zullen in 2010 een separaat voorstel aan de raad voorleggen over de aanpassing van ons tariefstelsel, waarbij differentiatie van tarieven voor zowel de binnen- als de buitensport uitgangspunt is.

10. Wij willen het functioneren van het Sportplatform Bunnik faciliteren met een jaarlijkse bijdrage van € 5.000. Mits hiervoor middelen in de gemeentebegroting worden gevonden.
11. Binnen de begroting moet ruimte gevonden worden om aan de financiële randvoorwaarde voor de breedtesportimpuls (punt 3) te kunnen voldoen.
12. Hiermee wordt verder afgezien van de in 2004 opgelegde bezuinigingstaakstelling en wordt genoeg genomen met de gerealiseerde bezuiniging op het sportbudget.

Organisatie

13. De gemeente heeft blijvend een rol binnen de sportdriehoek. Gelet op de opdrachtgeverrol en de onderlinge verbanden is het niet mogelijk om geen formatie toe te rekenen naar sport. Op het gebied van regie en uitvoering, maar in beperkte zin ook op beleid, is formatie noodzakelijk. Voorgesteld wordt om rekening te houden met een formatie van 0.3 fte.
14. Voor het doen van onderzoek naar privatisering (punt 4) en het aanpassen van ons tariefstelsel (punt 9) kan deels gebruik gemaakt worden van de onder punt 12 aangegeven formatie. tevens zullen aanvullende middelen beschikbaar gesteld moeten worden om hieraan uitvoering te kunnen geven.

7 Financiën en planning

Toelichting

De beleidsvoornemens in deze sportnota hebben we opgenomen in een uitvoeringsprogramma, uitgewerkt naar tijd en financiën. Op deze wijze krijgen de Raad en sportend Bunnik in een kort bestek een goed inzicht. Tevens biedt het de betrokkenen de gelegenheid de uitvoering van het beleidsprogramma te controleren, te evalueren en te monitoren. Wij zullen dit meenemen binnen de kaders van de p&c-cyclus (kadernota, begroting, berap, jaarrekening).

Uitgangspunten en kaders voor financiering

Op de korte termijn zullen we terughoudend (moeten) zijn met beleidsintensiveringen: we hebben gekozen voor een sober financieel beleid. Dat betekent dat we het nieuwe sportbeleid in ieder geval tot en met 2009 zullen uitvoeren binnen de huidige financiële kaders. De sportnota kijkt echter verder dan de huidige raadsperiode. Daarom achten wij uitvoering van de hier geuite beleidvoornemens zeer wel denkbaar. Daartoe zullen we dan ook voor de jaren na 2009 nadere voorstellen doen, waarbij we ons ten doel stellen binnen de volgende financiële kaders en uitgangspunten te blijven.

- Door af te stemmen met andere beleidsvelden is een effectieve inzet en “stapeling” van middelen mogelijk. Een actieve bijdrage van de sportsector aan andere beleidsterreinen willen wij graag honoreren.
- Geld, goederen en diensten behoeven niet alleen van de overheid te komen. Ook de particuliere sector kan bijdragen leveren.
- Wij zullen de inzet van Rijksgelden en provinciale middelen optimaal benutten, o.a. voor het inzetten van combinatiefuncties.
- Met uitzondering van het streven om met ingang van 2010 de energielasten van de buitensportaccommodaties voor rekening van de gebruikers te laten komen, zien wij verder af van de in 2004 opgelegde bezuinigingstaakstelling en nemen genoegen met de gerealiseerde bezuiniging op het sportbudget.

Uitvoeringsprogramma realisatie sportbeleid 2010 – 2013

Structureel nieuw beleid	2010	2011	2012	2013
Combinatiefuncties		35.100	35.100	35.100
Energielasten buitensportaccommodaties voor de gebruiker	+/- 23.100	+/- 23.100	+/- 23.100	+/- 23.100
Tariefstelsel aanpassen	0	0	0	0
Verbetering regievoering	20.000	20.000	20.000	20.000
Bijdrage Sportplatform	5.000	5.000	5.000	5.000

Toelichting:

Combinatiefuncties:	60% cofinanciering gemeente vanaf 2011 van 1.3 fte ad € 58.500
Energielasten:	Gebaseerd op cijfers exploitatiebegroting 2009 Sporthuis. Het betreft hier een in te boeken voordeel voor de gemeente.
Tarieven:	De aanpassing verloopt voor de gemeente budgettair neutraal.
Verbetering regievoering:	De formatie zal met 0.3 FTE moeten worden uitgebreid.
Bijdrage Sportplatform:	Bestemd voor organisatiekosten.

Bijlage 1

Eigendomssituatie sportaccommodaties Bunnik

	Eigendom Gemeente	Eigendom overige organisaties	Eigenaar
Sporthal de Lindenhof	Hal + inrichting	Foyer + nieuwbouw	Stichting Dorpshuis Odijk
Sporthal de Tol	4 in pandige ruimtes voor scheidsrechters en opslag	Hal + inrichting	Stichting de Tol
Gymlokaal Irenezaal	Lokaal + inrichting		
Gymlokaal Rijnzaal	Lokaal + inrichting		
Gymlokaal Piet Keijzerzaal	Lokaal + inrichting		
Sportpark Tolhuislaan			
- Voetbal	5 velden 6 kleedkamers Verlichting	Kantine	Bunnik '73
- Tennis	8 tennisbanen	Clubgebouw Kleedkamers 2 banen Verlichting	BLTC De Niënhof
- Handbal	2 velden Verlichting 4 kleedkamers	Kantine	Celeritas
- Korfbal	3 velden Verlichting 2 kleedkamers	2 kleedkamers	Midlandia
- Jeu de Boules	Gravelveld		
Singelpark			
- Voetbal	4 velden Verlichting	Clubhuis Kleedkamers	SV Odijk
- Tennis	6 tennisbanen Verlichting 2 kleedkamers	Clubhuis Verlichting	TV Odijk
Hoog Weerdenburg			
- Voetbal	2 velden 4 kleedkamers	Kantine Verlichting	SV Aurora
- Tennis		4 banen 2 kleedkamers Verlichting	TV Aurora

Bijlage 2 *Regeling 'Combinatiefuncties'*

Vanaf 2008 geeft het kabinet het beleid op het terrein van brede scholen, sport en cultuur een impuls door landelijk 2.500 combinatiefuncties te creëren. Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijkelijk - of in ieder geval voor een substantieel deel - te werk wordt gesteld in of ten behoeve van tenminste twee werkvelden/sectoren. Bijvoorbeeld een gekwalificeerde trainer bij een sportvereniging die ook wordt ingezet voor bewegingsonderwijs op scholen en vice versa. In het eerste jaar worden de functies voor 100% vergoed door het Rijk en vanaf het tweede jaar wordt structureel 40% vergoed. De gemeente moet vanaf jaar 2 dus dekking verkrijgen voor de resterende 60%.

In 2008 is in 30 gemeenten gestart met de invoering. Vanaf 2009 is de 2^e tranche bezig met het realiseren van combinatiefuncties. De gemeente Bunnik zit in de 3^e tranche, en komt vanaf 2010 in aanmerking voor 1,3 fte aan combinatiefuncties. Het aantal fte is gerelateerd aan het aantal inwoners onder de 18 jaar.

Deelname aan de impuls is vrijwillig, wel moet de gemeente afspraken maken met het rijk, door middel van het ondertekenen van een intentieverklaring. De middelen worden uitgekeerd via het gemeentefonds. Deze uitkering werkt niet met voorwaarden. Gemeenten hoeven dus geen aanvraag te doen en geen financiële verantwoording af te leggen aan het rijk, zoals bij subsidieverlening wel aan de orde is. Als de gemeente de cofinanciering niet rond krijgt dan kan de gemeente de verklaring intrekken, waarmee de rijksmiddelen worden stopgezet en ook deelname aan de impuls. Cofinanciering is mogelijk vanuit deelnemende partijen (bijdrage van scholen en verenigingen) en eigen gemeentelijk middelen. De rijksbijdrage na het tweede jaar bedraagt 40%.

Het financiële plaatje ziet er als volgt uit (indicatief):

		Totaal bedrag	fte	Rijk	Gemeente
Bunnik	2010	€ 58.500 ²¹	1,3	€ 58.500	€ 0,00
	2011 e.v.	€ 58.500	1,3	€ 23.400	€ 35.100

²¹ Dit betreft alleen de *netto loonkosten*; aanvullende kosten, zoals werkgeverslasten, evt. BTW-verplichtingen en activiteitenkosten zijn niet meegenomen.

Bijlage 3 Beschikbare en gewenste capaciteit sportvelden

Tak van sport	Vereniging	Aantal teams/leden	Normering/ behoefte	Beschikbare capaciteit	Beoordeling capaciteit
Voetbal	Bunnik '73	30 teams	18.1 SWE	4 wedstrijdvelden 1 trainingsveld	1 wedstrijdveld overcapaciteit
	SV Odijk	27 teams	15.1 SWE	2 wedstrijdvelden 1 jeugdwedstrijdveld 1 trainingsveld	Voldoende
	SV Aurora	15 teams	9.25 SWE	1 wedstrijdveld 1 trainingsveld	Voldoende
Tennis	De Niënhof	908 leden	10 banen	10 banen	Voldoende
	TV Odijk	457 leden	5 banen	6 banen	Voldoende
	TV Aurora			4 banen	
Korfbal	Midlandia	14 teams	10.0	3 wedstrijd- /trainingsvelden	1 veld overcapaciteit
Handbal	Celeritas	11 teams	9.0	2 verharde handbalvelden	1 veld overcapaciteit

Bronnen: websites clubs, ledenoverzicht Sportplatform en rapport werkgroep Sportpark Tolhuislaan.
Stand per 1 maart 2009

Toelichting

Voetbal

De behoefte aan voetbalvelden wordt aan de hand van een tweetal KNVB-normen vastgesteld:

1. bespelingsnorm
2. organisatorische norm

Ad. 1. Bespelingsnorm.

De bespelingsnorm komt er kort gezegd op neer dat vanuit cultuurtechnisch oogpunt (belasting van het gras) een x-aantal teams per speeldag gebruik kunnen maken van een voetbalveld. De norm kent ieder team een specifieke weging toe, die in relatie staat tot de mate waarin er sprake is van belasting van het speelveld. Het totaal van toegekende wegingen wordt vervolgens gedeeld door de bespelingsnorm per veld (deze hangt mede af van het aantal speeldagen: zaterdag, zondag of beiden). Op basis hiervan wordt duidelijk aan hoeveel (natuurgras)wedstrijd velden behoefte bestaat.

Ad.2. Organisatorische norm

De organisatorische norm gaat uit van de beschikbare capaciteit in tijd van een voetbalveld op de wedstrijddag(en). De norm kent aan ieder team een bepaalde tijdsduur toe (speelduur, warming-up, pauze, wisseltijd). De totale tijdsduur wordt vervolgens gedeeld door de maximale capaciteit van een veld in tijd. Op deze manier wordt vervolgens bepaald hoeveel velden per vereniging noodzakelijk zijn.

Bepaling behoefte aan trainingsvelden

De hiervoor beschreven berekenmethoden leiden tot een bepaalde behoefte aan wedstrijd velden. Naast wedstrijd velden is het echter tevens noodzakelijk om inzicht te verkrijgen in de behoefte aan trainingsvelden. Hiertoe wordt de KNVB-norm gehanteerd waarbij het totaal aantal normteams van een vereniging gerelateerd wordt aan de KNVB-norm behorende bij het aantal avonden waarop trainingen mogelijk zijn. Deze norm is voor zaterdagverenigingen 14 (4 trainingsavonden) en voor verenigingen die zowel op zaterdag als op zondag spelen 17,5 (5 trainingsavonden).

Voor voetbal is de normering uitgedrukt in zogenaamde SWE's : Senioren Wedstrijd Eenheden. De normering wordt vastgesteld met behulp van belastingsfactoren en bespelingsnormen op basis waarvan het theoretisch benodigde aantal wedstrijd velden wordt berekend. Daarnaast wordt rekening gehouden met de organisatorische omstandigheden die van invloed zijn:

- Het begintijdstip
- Het aantal speeldagen in het weekend
- De duur van de wedstrijden

- De duur van de pauze en wisseltijd
- Het einde van de daglichtperiode
- Het aantal beschikbare kleedkamers

Planningsnorm: 5,0 SWE indien alleen op zondag wordt gespeeld, 5,5 indien alleen op zaterdag wordt gespeeld en 9,0 indien zowel op zaterdag als op zondag wordt gespeeld. Per 3 wedstrijdvelden is 1 trainingsveld benodigd.

Tennis

Gerekend is met 70 leden per onverlichte baan en 90 leden per verlichte baan.

Korfbal

Van het totaal aantal van 14 teams is 1 recreantenteam actief. Daarvoor is geen SWE geraamd, omdat dit team alleen maar traint. Korfbal heeft een beperkt buitenseizoen, dat zich in de periode april t/m september afspeelt. Daarna gaat men weer de zaal in.

De betekenis van veldkorfbal is aan het afnemen. Gerekend is met een planningsnorm van 6.0 SWE per wedstrijdveld.

Handbal

Wedstrijden in de open lucht vinden nog slechts in beperkte mate plaats. Handbal is een typische indoorsport geworden. Wel maken handbalverenigingen voor trainingsactiviteiten gebruik van verharde handbalvelden.

Bijlage 4 *Bezettingcijfers binnensport Bunnik in uren*²²

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Totaal	Norm
Rijnzaal							
• Onderwijs	6	5.25	3.75	6	6	27	26
• Sport	6.50	6.50	5	7.50	4	29.50	25
						56.50	51
Irenezaal							
• Onderwijs	1.50	3.50	8	1.50	2.50	9	26
• Sport	6.50	6.25		7.50	6.50	34.75	25
						43.75	51
Piet Keijzerzaal							
• Onderwijs	5.50	5.25	4	5.25	1.75	21.75	26
• Sport	3.25	2.50	2.50	5.25	2.75	16.25	25
						38	51
Sporthal Lindenhof							
• Onderwijs	4.25	3		2.50	3.50	13.25	26
• Sport	5	3	3.25	5.50	1.25	20	25
						33.25	51

Toelichting

Bij het opzetten van deze tabel is gebruik gemaakt van de roosters van week 11: een doorsnee gebruiksweek voor de binnensportaccommodaties.

De bezettingsuren van sporthal Lindenhof zijn berekend op basis van een volledige sporthalbezetting.

De gehanteerde norm is een landelijk gehanteerde bezettingsnorm, waarbij de sporturen doordeweeks gebaseerd zijn op avondgebruik. In vrijwel alle Bunnikse binnensportaccommodaties is echter sprake van overdag gebruik voor sportdoeleinden.

De weekendbezetting is niet in deze tabel opgenomen.

Van de van Tolhal zijn geen bezettingcijfers bekend.

²² Situatie april 2009